

امارت اسلامی افغانستان
وزارت تحصیلات عالی
پوهنتون جامی
معاونیت علمی
پوهنځی حقوق و علوم سیاسي

گزارش بازنگری دوره‌ای برنامه‌های علمی
دیارتمنت/برنامه علمی (قضاء و حارنوالی)

سال ۱۴۰۳

اللَّهُمَّ احْمِ الْبَرَّ

تاریخ بازنگری: قبلی: ۱۳۹۸/۱/۱	تاریخ بازنگری: ۱۴۰۳/۸/۲۹
پوهنځی: حقوق و علوم سیاسي	دپارتمنت: قضاء و حارنوالی
اعضای کمیته بازنگری مرور دوره ای ۱. رئیس پوهنځی: (استاد محمد طارق وامق) رئیس کمیته ۲. نماینده کمیته تضمین کیفیت پوهنځی: (دکتور بصیر احمد ایوبی) عضو ۳. نماینده کمیته نصاب پوهنځی: (دکتور میرزا حسین فاضلی) عضو ۴. استاد بیرونی ۱ (استاد عزیز الله صامت، معاون پوهنځی اقتصاد) عضو ۵. استاد بیرونی ۲ (استاد نظام الدین تیموری، استاد پوهنځی انجینیری) عضو ۶. استاد هم رشته از پوهنتون های بیرونی (دکتور علی اصغر مدبر، استاد پوهنځی حقوق و علوم سیاسی پوهنتون هرات) عضو ۷. محصل: (فواد احمدی) صنف (چهارم) عضو	
مقطع برنامه: (لیسا) ☒ ماستری ☐	۱. نام برنامه: قضاء و حارنوالی
۲. هماهنگی با برنامه آموزشی و مأموریت استراتژیک پوهنځی پوهنځی حقوق و علوم سیاسی پوهنتون جامی، با هدف ارتقاء کیفیت و پیشگامی در سطح کشور، همواره در تلاش است تا نقش برجسته ای در تربیت نخبگان حقوقی ایفا کند. در این راستا، دپارتمنت قضاء و حارنوالی نیز به عنوان یکی از بخش های کلیدی این پوهنځی، همگام با این چشم انداز بزرگ، هدف خود را رسیدن به استانداردهای بالا و ارتقاء سطح کیفیت در آموزش و پژوهش در حوزه های قضائی و حقوقی قرار داده است. هماهنگی این دو دیدگاه، نمایانگر یک هم افزایی استراتژیک در راستای تحقق اهداف مشترک برای ارتقاء سطح ارائه خدمات آموزشی در افغانستان است. از یک سو، پوهنځی حقوق و علوم سیاسی با تأسیس و تقویت این دپارتمنت به عنوان بخشی از ساختار آموزشی خود، می کوشد تا محصلان را به بالاترین سطوح علمی در عرصه های حقوقی و قضائی آماده کند؛ از سوی دیگر، دپارتمنت قضاء و حارنوالی با تأکید بر به کارگیری دانش حقوقی در عرصه های عملی و قضائی، تلاش دارد تا فارغ التحصیلان این پوهنځی را به متخصصانی کارآزموده و متعهد در عرصه های حقوقی و قضائی کشور تبدیل کند. این هم راستایی میان اهداف آموزشی و اجرایی نه تنها به ارتقاء دانش حقوقی در سطح آکادمیک می انجامد، بلکه به شکل گیری نهادهای قضائی کارآمد و شفاف در کشور نیز کمک خواهد کرد. بدین ترتیب، این همکاری و هماهنگی در نهایت به تحقق عدالت اجتماعی و تقویت حاکمیت قانون در افغانستان منجر خواهد شد.	

نظریات و پیش‌نهادهای هیأت:

بعد از بررسی و مقایسه دیدگاه پوهنهی حقوق و علوم سیاسی با دیدگاه دیپارتمنت قضاء و حارنوالی به صورت دقیق و جامع، ثابت گردید که دیدگاه‌های پوهنهی حقوق و علوم سیاسی و دیپارتمنت قضاء و حارنوالی به طور کامل با یکدیگر هماهنگ هستند. این هماهنگی در راستای ارتقاء کیفیت آموزش و بهبود عملکرد سیستم قضائی کشور، به وضوح قابل مشاهده است. پوهنهی حقوق و علوم سیاسی با فراهم آوردن یک بستر علمی پژوهشی قوی، محصلان را برای ورود به دنیای واقعی حقوق آماده می‌کند، در حالی که دیپارتمنت قضاء و حارنوالی نیز ظرفیت‌های گسترده خود برای تربیت متخصصان شایسته و متعهد در عرصه قضائی استفاده می‌کند. این تعامل و هم‌راستایی به ایجاد یک جریان علمی و عملی پایدار منجر شده است که به نفع ارتقای سطح عدالت و تقویت حاکمیت قانون در کشور خواهد بود. در نتیجه، می‌توان گفت که این دو دیدگاه نه تنها از نظر اهداف و راهبردها هماهنگ هستند، بلکه در عمل نیز هم‌افزایی مؤثری دارند که موجب پیشرفت در هر دو حوزه می‌شود.

۳. تجربیات خوب

دیپارتمنت قضاء و حارنوالی پوهنتون جامی در طی چهار سال گذشته (۱۳۹۹-۱۴۰۲) به دستاوردهای مهمی در زمینه‌های علمی، پژوهشی و اداری دست یافته است که تأثیرات مثبتی نه تنها در داخل پوهنهی، بلکه در سطح پوهنتون نیز داشته است. این پیشرفت‌ها شامل افزایش کیفیت تدریس، ارتقای برنامه‌های پژوهشی، و بهبود سیستم‌های مدیریتی می‌شود.

این دستاوردها نه تنها موجب ارتقای کیفیت داخلی دیپارتمنت و پوهنهی شده بلکه تأثیرات مثبت آن در سطح کل پوهنتون جامی مشهود است. به طور کلی، این پیشرفت‌ها نمایانگر تلاش بی‌وقفه برای ارتقای کیفیت آموزشی و علمی در پوهنهی و پوهنتون است.

الف: عبور موفقانه از مرحله سوم اعتبار دهی و کسب اعتبار نامه اکادمیک

پوهنتون جامی به تاریخ ۱۳۹۹/۱۰/۲۲، موفق به عبور از مرحله سوم اعتباردهی و کسب اعتبارنامه اکادمیک گردید. این موفقیت نشان‌دهنده تلاش‌های مستمر و هماهنگ در جهت ارتقای کیفیت آموزشی و علمی در پوهنهی، دیپارتمنت و پوهنتون است.

عبور موفقانه از این مرحله، گواهی بر رعایت بالاترین استانداردهای آموزشی، پژوهشی و اداری در پوهنتون جامی می‌باشد. اعتبارنامه اکادمیک که پس از ارزیابی دقیق و جامع به دست آمده است، اعتبار و رسمیت علمی برنامه‌های آموزشی این پوهنتون را تأیید کرده و آن را در ردیف معتبرترین پوهنتون‌های کشور قرار می‌دهد.

این دستاورد مهم علاوه بر تقویت اعتبار علمی پوهنهی حقوق و علوم سیاسی و همچنین دیپارتمنت قضاء و حارنوالی، زمینه را برای ارتقاء جایگاه پوهنتون جامی در سطح ملی و بین‌المللی فراهم می‌آورد و به محصلان، اساتید و جامعه علمی اطمینان می‌دهد که این دیپارتمنت از نظر کیفیت آموزشی و پژوهشی در بالاترین سطح قرار دارد.

ب: توزیع دیپلوم رسمی به فارغ‌التحصیلان دیپارتمنت قضاء و حارنوالی پوهنهی حقوق و علوم سیاسی

پوهنتون جامی با کسب موفقیت در اعطای دیپلوم رسمی به فارغ‌التحصیلان دیپارتمنت قضاء و حارنوالی پوهنهی حقوق و علوم سیاسی، به عنوان تنها پوهنتون در حوزه غرب افغانستان شناخته می‌شود که این اعتبار را به دست آورده است. این دستاورد بزرگ، گامی مهم در راستای ارتقاء کیفیت آموزشی و علمی در این حوزه است و نشان‌دهنده توانمندی‌های علمی و اجرایی پوهنتون در تربیت متخصصین می‌باشد.

این دستاورد مهم نه تنها برای پوهنتون جامی دارای اهمیت زیادی است. دیپلوم رسمی به فارغ‌التحصیلان دیپارتمنت قضاء و حارنوالی پوهنهی حقوق و علوم سیاسی، نشان‌دهنده جایگاه برجسته پوهنتون جامی در عرصه تحصیلات عالی و تقویت سیستم قضائی کشور می‌باشد.

ج: کسب جواز حضور در مسابقات حکمیت تجارتي بین‌المللی

تیم حکمیت تجارتي پوهنهی حقوق و علوم سیاسی پوهنتون جامی با کسب جواز اشتراک در مسابقات منطقوی خاورمیانه و مسابقات بین‌المللی هانگ کانگ، موفقیت بزرگی را برای خود و پوهنتون به ارمغان آورده است. این دستاورد نه تنها نمایانگر توانمندی علمی و عملی تیم در زمینه‌های حقوقی، بلکه تأثیرگذار بر شهرت علمی پوهنتون جامی در سطح منطقه‌ای و بین‌المللی است.

مسابقات منطقوی خاورمیانه: این مسابقات، که در سطح منطقه‌ای برگزار می‌شود، رقابتی برای محصلان رشته‌های حقوقی است که توانایی‌های آنها در زمینه‌های مختلف حقوقی مانند داوری تجارتي، حل اختلافات تجاری بین‌المللی و حقوق شرکت‌ها را می‌سنجد. با کسب جواز اشتراک در این مسابقات، تیم حکمیت تجارتي پوهنتون جامی فرصت دارد تا در سطح خاورمیانه مهارت‌های خود را به نمایش بگذارد و با محصلان و تیم‌های حقوقی از سایر کشورهای منطقه رقابت کند.

مسابقات بین‌المللی هانگ کانگ: مسابقات هانگ کانگ یکی از معتبرترین و شناخته‌شده‌ترین رویدادهای

حقوقی در سطح جهانی است. این مسابقات در زمینه حکمیت تجارتي (Arbitration) برگزار می‌شود و تیم‌های مختلف از سراسر دنیا در آن شرکت می‌کنند. کسب جواز برای حضور در این مسابقات، افتخار بزرگی برای دیپارتمنت قضاء و حارنوالی، پوهنهی حقوق و علوم سیاسی و پوهنتون جامی است و این فرصت را برای اعضای

تیم فراهم می‌آورد که به سطح بین‌المللی رقابت کرده و مهارت‌های خود را در عرصه حقوق بین‌الملل و داوری تجارتي به نمایش بگذارند.

چالش‌های حقوقی و فرصتی برای یادگیری: حضور در این مسابقات، علاوه بر فرصتی برای رقابت، فرصتی عالی برای یادگیری و رشد است. اعضای تیم حکمیت تجارتي پوهنتون جامی می‌توانند از تجربیات تیم‌های دیگر، اساتید و داوران بین‌المللی بهره‌مند شوند و درک عمیق‌تری از چالش‌ها و روندهای حقوقی و تجارتي بین‌المللی پیدا کنند.

افزایش اعتبار پوهنتون جامی: این دستاورد بزرگ به پوهنتون جامی اعتبار علمی و حقوقی بیشتری می‌بخشد و نشان‌دهنده ارتقای سطح علمی و پژوهشی پوهنتون در زمینه‌های تخصصی حقوق و تجارتي است. موفقیت تیم در این مسابقات می‌تواند موجب جذب محصلان بیشتری به این رشته‌های حقوقی و افزایش همکاری‌های علمی با پوهنتون‌ها و مؤسسات حقوقی بین‌المللی شود.

آمادگی حرفه‌ای برای محصلان: این مسابقات به محصلان فرصت می‌دهند تا مهارت‌های عملی خود را در زمینه داوری تجارتي و حل اختلافات تجاری بین‌المللی تقویت کنند. این امر به آنها کمک می‌کند که در آینده در نهادهای قضائی، مشاوره‌های حقوقی و مؤسسات تجاری معتبر فعالیت کنند.

کسب جواز اشتراک در مسابقات منطقوی خاورمیانه و مسابقات بین‌المللی هانگ کانگ، نشان‌دهنده توانمندی و ظرفیت بالای تیم حکمیت تجارتي پوهنحي حقوق و علوم سیاسي پوهنتون جامی است. این موفقیت نه تنها افتخاری برای اعضای تیم و پوهنتون، بلکه گامی مهم در جهت تقویت جایگاه پوهنتون جامی در سطح بین‌المللی و ارتقای سطح آموزش و پژوهش در زمینه‌های حقوقی و تجارتي است.

د: ایجاد پورتال دانشجویی با قابلیت‌های بالا برای تمام محصلان

ایجاد پورتال دانشجویی با قابلیت‌های بالا برای تمام محصلان پوهنتون جامی یکی از ابتکارات برجسته در راستای بهبود و ارتقای تجربه تحصیلی و اداری محصلان است. در دنیای امروز که سرعت تغییرات فناوری و دیجیتال‌سازی به طور چشمگیری در حال افزایش است، این اقدام نه تنها نشان‌دهنده‌ی پیشرفت پوهنتون در زمینه‌های مدیریتی و آموزشی، بلکه همچنین تأثیر مستقیم بر ارتقای کیفیت زندگی پوهنتونی و کارایی بیشتر در فرآیندهای مختلف دارد.

پورتال دانشجویی، به عنوان یک ابزار دیجیتال پیشرفته، برای تسهیل و تسریع فرآیندهای آموزشی، اداری، پژوهشی و ارتباطی در پوهنتون طراحی و پیاده‌سازی شده‌اند. این سیستم‌ها به محصلان کمک می‌کنند تا بتوانند از هر کجا و در هر زمان، به راحتی به اطلاعات مختلف دسترسی داشته باشند و تمام امور تحصیلی خود را به صورت آنلاین

مدیریت کنند. بر این اساس دیپارتمنت قضاء و حارنوالی پوهنهی حقوق و علوم سیاسی، این پورتال را برای تمام محصلان خود آماده نموده و به یوزر و پسورد خاص به دسترس محصلان قرار داده تا بتوانند در قسمت پیشرفت دروس و ضوابط حاضری و همچنین درس‌های آنلاین از آن استفاده نمایند.

هـ: توسعه پورتال با قابلیت‌های بالا برای اساتید دیپارتمنت قضاء و حارنوالی پوهنهی حقوق و علوم سیاسی

پوهنتون جامی برای اساتید دیپارتمنت قضاء و حارنوالی پوهنهی حقوق و علوم سیاسی پورتال‌های پیشرفته با قابلیت‌های بالا طراحی کرده است تا فرآیندهای آموزشی، اداری و ارتباطی را تسهیل کند. این پورتال‌ها به اساتید این امکان را می‌دهند که به صورت آنلاین برنامه‌های درسی، ارزیابی‌ها، و منابع آموزشی را مدیریت کرده و با محصلان ارتباط مستقیم برقرار کنند. همچنین، اساتید می‌توانند نمرات امتحانات و کارنامه‌ها را به راحتی وارد و به روزرسانی کنند. از دیگر قابلیت‌های این پورتال‌ها می‌توان به آپلود ویدیوهای آموزشی و دریافت اطلاعیه‌های پوهنتونی اشاره کرد. این ابزارهای دیجیتال به اساتید کمک می‌کنند تا کارایی و کیفیت تدریس خود را بهبود بخشند و فرآیندهای اداری و آموزشی را به شکلی ساده و سازمان‌یافته مدیریت کنند.

و: کسب جواز راهیابی به مسابقات بین‌المللی جیسپ (Jessup)

دیپارتمنت قضاء و حارنوالی پوهنهی حقوق و علوم سیاسی پوهنتون جامی با یکی از معتبرترین و شناخته‌شده‌ترین مسابقات حقوق بین‌الملل در سطح جهانی، افتخار بزرگی را برای خود به ارمغان آورد. این مسابقات که هر ساله با شرکت تیم‌های پوهنتونی از سراسر جهان برگزار می‌شود، فرصتی استثنائی برای محصلان حقوقی فراهم می‌آورد تا مهارت‌های خود را در زمینه حقوق بین‌الملل، استدلال حقوقی، حل منازعات و داوری‌های بین‌المللی به نمایش بگذارند. با کسب این جواز، پوهنهی حقوق و علوم سیاسی پوهنتون جامی به عنوان یکی از نهادهای پیشرو در آموزش حقوق در افغانستان، توانسته است توانمندی‌های علمی و عملی خود را در عرصه حقوق بین‌الملل به جهانیان معرفی کند و محصلان این پوهنتون را برای رقابت در سطح بین‌المللی آماده کند. این موفقیت گامی بزرگ در جهت ارتقای سطح آموزش حقوقی و شناخته‌شدن بیشتر پوهنتون جامی در عرصه‌های علمی و حقوقی جهانی است.

ز: فراهم آوری زمینه اشتراک محصلان در برنامه‌های آموزشی روش تحقیق در پوهنتون فردوسی مشهد

ورکشاپ آموزشی "روش تحقیق و پژوهش" برای محصلان دیپارتمنت قضاء و حارنوالی پوهنهی حقوق و علوم سیاسی پوهنتون جامی، با همکاری پوهنتون فردوسی مشهد، در مقر این پوهنتون برگزار گردید. این ورکشاپ با

هدف ارتقای مهارت‌های پژوهشی و علمی محصلان در زمینه روش‌های تحقیق علمی و کاربردی برگزار شد و فرصتی ارزشمند برای تبادل تجربیات و دانش بین اساتید و محصلان دو پوهنتون فراهم آورد.

در این ورکشاپ، اساتید مجرب از پوهنتون فردوسی مشهد به تدریس اصول و تکنیک‌های مختلف تحقیق و پژوهش پرداختند و محصلان با مفاهیم پایه‌ای تحقیق علمی، نوشتن مقالات پژوهشی، تحلیل داده‌ها و استفاده از منابع معتبر آشنا شدند. همچنین، تمرکز ویژه‌ای بر روش‌های تحقیق در حوزه‌های حقوقی و علوم سیاسی بود تا محصلان بتوانند پروژه‌های پژوهشی خود را با دقت و کیفیت بالا به پیش برند.

این همکاری علمی نه تنها به محصلان فرصت آشنایی با روش‌های نوین تحقیق را داد، بلکه زمینه‌ساز تقویت روابط علمی و آموزشی بین پوهنتون‌های افغانستان و ایران شد. برگزاری این ورکشاپ در پوهنتون فردوسی، به عنوان یکی از نهادهای علمی برجسته منطقه، برای محصلان پوهنهی حقوق و علوم سیاسی پوهنتون جامی یک تجربه آموزشی غنی و مؤثر بود که به توانمندی‌های پژوهشی آنها در عرصه‌های علمی و عملی کمک شایانی خواهد کرد.

ح: تحقیقات ملی و بین‌المللی اساتید دیپارتمنت قضاء و حارنوالی پوهنهی حقوق و علوم سیاسی

دیپارتمنت قضاء و حارنوالی پوهنهی حقوق و علوم سیاسی پوهنتون جامی با انجام بیش از ۳۰ عنوان تحقیق ملی و بین‌المللی، به یکی از دیپارتمنت‌های فعال در حوزه تحقیق پوهنتون تبدیل شده است. این تحقیقات که در موضوعات مختلف حقوقی، قضائی، تجارتی و ... انجام شده‌اند، نشان‌دهنده تعهد این دیپارتمنت به ارتقای سطح علمی و پژوهشی در کشور است.

تحقیقات ملی این دیپارتمنت بیشتر به تحلیل و بررسی مسائل حقوقی و قضائی در سطح داخلی کشور می‌پردازد، این تحقیقات نه تنها به توسعه علم حقوق در کشور کمک کرده‌اند، بلکه توانسته‌اند زمینه‌ساز تبادل دانش و تجربه با محققان و نهادهای حقوقی بین‌المللی شوند.

محصلان این دیپارتمنت نیز از این فرصت‌ها برای تقویت مهارت‌های پژوهشی خود بهره‌مند شده و در پروژه‌های تحقیقاتی مشارکت فعال دارند. این دستاوردها گواهی است بر توانمندی‌های علمی و تحقیقاتی دیپارتمنت قضاء و حارنوالی و نقش مؤثر آن در ارتقای علم و عدالت در جامعه افغانستان.

ط: برگزاری برنامه‌های آموزشی جهت ارتقاء ظرفیت محصلان

برگزاری بیش از ۳۰ برنامه آموزشی برای ارتقای ظرفیت محصلان توسط دیپارتمنت قضاء و حارنوالی نشان‌دهنده توجه ویژه به تربیت نسل جدیدی از متخصصان حقوقی و قضائی است. این نوع برنامه‌ها می‌تواند نقش مؤثری در تقویت نظام قضائی کشور، بهبود کیفیت تصمیم‌گیری‌های قانونی، و توانمندسازی محصلان در عرصه‌های حقوقی

مختلف ایفا کند. اگر این برنامه‌ها به صورت مستمر و با بازخوردهای منظم همراه شوند، می‌توانند اثرات بسیار مثبتی بر ارتقای ظرفیت علمی و عملی محصلان داشته باشند.

دیپارتمنت قضاء و حارنوالی در تجلیل از مناسبت‌ها و رویدادهای مختلف، به ویژه در چارچوب پلان عملیاتی، نقش مؤثری ایفا کرده است. این مناسبت‌ها بر اهمیت و تقویت ارتباطات و همکاری بین نهاد نیز کمک می‌کند. همکاری دیپارتمنت قضاء و حارنوالی با ریاست پوهنهی حقوق و علوم سیاسی و ریاست محترم پوهنتون به ایجاد هماهنگی بیشتر در سطح پوهنتون منجر می‌شود.

برگزاری برنامه‌های مشترک در این مناسبت‌ها موجب می‌شود که محصلان از یکدیگر یاد بگیرند و ارتباطات علمی بیشتری برقرار کنند. این تعاملات به تقویت انسجام داخلی در دیپارتمنت کمک می‌کند. تجلیل از مناسبت‌ها به صورت مستمر و برنامه‌ریزی شده، فرهنگ قانون‌مداری و آگاهی را در جامعه تقویت می‌کند. این رویدادها همچنین به ارتقای کیفیت آموزش و ایجاد فرصت‌های یادگیری برای محصلان کمک می‌کند. در نهایت، این اقدامات موجب بهبود عملکرد دیپارتمنت می‌شود.

ی: نقش اساتید دیپارتمنت قضاء و حارنوالی در انکشاف جامعه

اساتید دیپارتمنت قضاء و حارنوالی در جریان چهار سال، نقش مهم و فعال در انکشاف جامعه ایفا کرده‌اند. این اساتید نه تنها به آموزش و تربیت نسل‌های جدید از حقوق‌دانان پرداخته‌اند، بلکه با انتقال دانش، تجربه و اصول اخلاقی به محصلان، در شکل‌گیری ساختارهای قانونی و قضائی جامعه نیز سهم بزرگی دارند. اساتید این دیپارتمنت با ترویج مفاهیم تخصصی، بستری را فراهم می‌کنند تا جوانان به درک عمیق‌تری از مسایل حقوقی و اجتماعی دست یابند و بتوانند در جهت بهبود و اصلاح ساختارهای قانونی جامعه خود قدم بردارند. علاوه بر این، اساتید دیپارتمنت قضاء و حارنوالی با توجه به تخصص و آگاهی که در عرصه‌های مختلف حقوقی دارند، به مشاوره‌دهی و ایجاد راهکارهایی برای حل معضلات قانونی و قضائی در سطح جامعه نیز می‌پردازند. بدون شک، حضور این اساتید در فرایند آموزش و تقویت سیستم قضائی، عاملی مؤثر در انکشاف جامعه است؛ زیرا از یک طرف، آنان با تعلیم و تربیت افراد متخصص، در بهبود کارکردهای قضاوتی و قانونی نقش دارند، و از طرف دیگر، با تولید علم و پژوهش‌های حقوقی، به غنای علمی و عملی جامعه کمک می‌کنند. در نتیجه، تأثیر این اساتید در انکشاف همه‌جانبه جامعه، غیر قابل انکار است.

ک: نقش محصلان دیپارتمنت قضاء و حارنوالی در انکشاف جامعه

محصلان دیپارتمنت قضاء و حارنوالی در جریان چهار سال، نقش مهم و تأثیر گذاری در انکشاف و پیشرفت جامعه ایفا کرده‌اند. این جوانان با آموختن مبانی حقوقی و قضائی، در راستای ایجاد و تقویت سیستم‌های قانونی و قضائی کشور گام‌های مؤثری برداشته‌اند.

محصلان دیپارتمنت قضاء و حارنوالی نه تنها به عنوان محصل، بلکه به عنوان نیروهای آگاه و متعهد در جامعه درک و فهم عمیقی از اصول حقوقی و عدالت پیدا می‌کنند. آنان با تحصیل و پژوهش در زمینه‌های مختلف حقوقی، به حل مشکلات قانونی و قضائی جامعه کمک می‌کنند و در آینده به عنوان قضات، وکلا، مشاوران حقوقی و سایر متخصصان حقوقی، نقش حیاتی در بهبود و اصلاح ساختارهای قانونی کشور خواهند داشت.

این محصلان با آموزش‌هایی که در دیپارتمنت قضاء و حارنوالی می‌بینند، قادر به تشخیص مسائل حقوقی و ارائه راهکارهای قانونی در برابر چالش‌ها و مشکلات موجود در جامعه می‌شوند. آنان همچنین در پیاده‌سازی اصول عدالت و قانون در سطح جامعه، می‌توانند باعث کاهش فساد، ارتقای فرهنگ حقوقی شوند.

علاوه بر آن، محصلان این دیپارتمنت با مشارکت فعال در برنامه‌های آموزشی، تحقیقاتی و اجتماعی، فرهنگ آگاهی حقوقی را در جامعه گسترش داده و به ترویج و توسعه عدالت اجتماعی کمک می‌کنند. به طور کلی، محصلان دیپارتمنت قضاء و حارنوالی با تلاش و پشتکار خود در جهت انکشاف پایدار جامعه و تقویت اعتماد عمومی به سیستم قضائی نقش کلیدی دارند.

ل: حضور اساتید و محصلان دیپارتمنت قضاء و حارنوالی در برنامه‌های رادیویی و تلویزیونی

اساتید و محصلان دیپارتمنت قضاء و حارنوالی در جریان چهار سال، در برنامه‌های تلویزیونی و رادیویی حضور فعالی داشته‌اند و این مشارکت رسانه‌ای نقش برجسته‌ای در ترویج آگاهی حقوقی و تقویت فرهنگ قانون‌مداری در جامعه ایفا کرده است. حضور آنان در این برنامه‌ها فرصتی را فراهم کرده تا مسائل حقوقی، چالش‌های قضائی و ضرورت‌های رعایت اصول عدالت در سطح وسیع‌تری به بحث گذاشته شوند و به مردم اطلاعات و آگاهی‌های لازم در زمینه حقوق فردی، اجتماعی و قانونی ارائه گردد.

اساتید با تجارب علمی و عملی خود، در برنامه‌های رادیویی و تلویزیونی به تحلیل مسائل پیچیده حقوقی پرداخته و راهکارهای قانونی برای حل مشکلات اجتماعی و قضائی را مطرح می‌کنند. این حضور باعث ارتقای سطح فهم حقوقی در میان مخاطبان شده و به نهادینه‌سازی اصول دموکراتیک و حقوق بشر کمک می‌کند.

از سوی دیگر، محصلان دیپارتمنت قضاء و حارنوالی نیز با حضور در این برنامه‌ها، فرصت یافته‌اند تا دانش و دیدگاه‌های خود را در زمینه‌های مختلف حقوقی با جامعه به اشتراک بگذارند. این تجربه‌ها برای آنان فرصتی

ارزشمند به شمار می‌آید تا در دنیای واقعی حقوق و قانون با چالش‌ها و مسائل مختلف روبرو شوند و مهارت‌های خود را در ارتباط با مردم و رسانه‌ها تقویت کنند.

این مشارکت‌ها به تقویت ارتباط میان نهادهای علمی، قضائی و جامعه کمک کرده و باعث ارتقای سطح آگاهی عمومی در زمینه‌های مختلف حقوقی می‌شود. در نتیجه، اساتید و محصلان دیپارتمنت قضاء و حارنوالی نه تنها در عرصه آموزش، بلکه در فضای عمومی و رسانه‌ای نیز به عنوان منبع اصلی آگاهی و مشاوره حقوقی عمل می‌کنند و در شکل‌دهی به جامعه‌ای آگاه‌تر و قانون‌مدارتر نقش بسزایی دارند.

م: تطبیق نصاب کلستر شده وزارت تحصیلات عالی از سمستر بهاری ۱۳۹۹ تا کنون در

دیپارتمنت قضاء و حارنوالی

دیپارتمنت قضاء و حارنوالی در راستای ارتقای کیفیت آموزش و تطبیق استانداردهای تحصیلی وزارت محترم تحصیلات عالی، اقدام به تطبیق کامل نصاب کلستر شده از سمستر بهاری ۱۳۹۹ تا کنون کرده است. این اقدام، یکی از گام‌های مهم دیپارتمنت در راستای بهبود فرآیندهای آموزشی و هم‌راستایی با معیارهای ملی و بین‌المللی در حوزه تحصیلات عالی بوده است.

طبق نصاب کلستر شده وزارت تحصیلات عالی، تغییرات و اصلاحات عمده‌ای در برنامه‌های درسی و ساختار آموزشی دیپارتمنت قضاء و حارنوالی اعمال شد. این تغییرات شامل بازنگری در محتوای دروس، معرفی کردیت درسی جدید و تخصصی، ارتقای شیوه‌های تدریس و استفاده از منابع علمی به‌روز بود که در جهت تأمین نیازهای آموزشی و شغلی محصلان حقوق و قضاء طراحی و اجرا گردید.

از سمستر بهاری ۱۳۹۹ تا کنون، دیپارتمنت با همکاری اساتید و مسئولین آموزشی، به‌طور دقیق و کامل این نصاب را پیاده‌سازی کرده است. این تطبیق شامل هماهنگی با برنامه‌های درسی جدید، تغییرات در ساعات تدریس، به‌روزرسانی منابع آموزشی، و ارزیابی مستمر عملکرد محصلان بر اساس معیارهای جدید می‌باشد. هدف از این تغییرات، ارائه آموزش‌هایی است که مطابق با نیازهای روز جامعه حقوقی و قضائی باشد و محصلان را برای مقابله با چالش‌های پیچیده حقوقی و قضائی در سطح داخلی و بین‌المللی آماده سازد.

علاوه بر این، با تطبیق نصاب کلستر شده، دیپارتمنت قضاء و حارنوالی توانسته است تا امکانات آموزشی بهتری را برای محصلان فراهم کند. این امکانات شامل به‌روزرسانی تجهیزات آموزشی، استفاده از تکنولوژی‌های نوین در تدریس و ارتقای فضای یادگیری بوده است که همگی به بهبود تجربه تحصیلی محصلان کمک کرده است.

در مجموع، تطبیق کامل نصاب کلستر شده وزارت محترم تحصیلات عالی از سمستر بهاری ۱۳۹۹ تا کنون در دیپارتمنت قضاء و حارنوالی، موجب ارتقای کیفیت آموزشی و علمی این دیپارتمنت شده و گامی مؤثر در جهت تربیت متخصصان و قضات با دانش به روز و حرفه‌ای برای خدمت به جامعه برداشته است.

ن: تطبیق معیارهای تضمین کیفیت در دیپارتمنت قضاء و حارنوالی

تطبیق معیارهای تضمین کیفیت در پوهنچی و دیپارتمنت قضاء و حارنوالی یکی از اولویتهای اساسی این نهاد آموزشی است که در راستای ارتقای سطح علمی، بهبود فرآیندهای آموزشی و ایجاد محیطی مؤثر برای یادگیری و پژوهش انجام می‌شود. این اقدام در چارچوب سیاست‌های وزارت محترم تحصیلات عالی و بر اساس استانداردهای علمی و آموزشی ملی و بین‌المللی پیگیری می‌شود تا محصلان در یک محیط باکیفیت و بر اساس آخرین تحولات علمی تربیت شوند.

در دیپارتمنت قضاء و حارنوالی، تطبیق معیارهای تضمین کیفیت به طور مستمر از طریق به روزرسانی و بازنگری در محتوای دروس، روش‌های تدریس، منابع آموزشی و ارزیابی‌ها صورت می‌گیرد. این اصلاحات و بهبودها باعث می‌شود که برنامه‌های درسی با نیازهای روز جامعه حقوقی و قضائی هماهنگ بوده و محصلان به طور مؤثرتر و به روزتری از مباحث و مهارت‌های علمی بهره‌مند شوند. تغییرات محتوایی در دروس مختلف به‌ویژه در زمینه حقوق بین‌الملل، حقوق بشر، و قضاء، به طور منظم در راستای تحولات جهانی و نیازهای داخلی کشور پیاده‌سازی می‌شود. یکی دیگر از جنبه‌های مهم تضمین کیفیت در دیپارتمنت، ارزیابی مستمر و بازخورد از محصلان و اساتید است. این امر به طور مرتب از طریق جلسات مشاوره‌ای، بررسی نتایج امتحانات و پروژه‌های درسی انجام می‌شود تا از سطح آگاهی و عملکرد آموزشی در دیپارتمنت اطمینان حاصل گردد. این ارزیابی‌ها به اساتید این امکان را می‌دهد تا نقاط قوت و ضعف خود را شناسایی کرده و در جهت بهبود فرآیند تدریس و تعامل با محصلان اقدامات لازم را انجام دهند.

دیپارتمنت قضاء و حارنوالی همچنین بر ارتقای مهارت‌های پژوهشی محصلان تأکید دارد. از این رو، منابع علمی به روز و دیجیتال به طور مستمر در دسترس محصلان قرار می‌گیرد و آنان تشویق می‌شوند تا در پروژه‌ها و پژوهش‌های علمی شرکت کنند. این امر نه تنها به ارتقای سطح علمی آنان کمک می‌کند، بلکه به ترویج تفکر انتقادی و پژوهشی در بین محصلان نیز می‌انجامد.

در کنار این اقدامات، دیپارتمنت با همکاری‌های مستمر با نهادهای داخلی و بین‌المللی در راستای تضمین کیفیت تلاش کرده است تا از تجارب و شیوه‌های نوین آموزشی بهره‌برداری کند. شرکت در کنفرانس‌ها و ورکشاپ‌های

بین‌المللی، همچنین تعامل با پوهنتون‌ها و مؤسسات آموزشی معتبر جهان، باعث شده که دیپارتمنت بتواند به‌طور مستمر خود را با پیشرفت‌های علمی و آموزشی هماهنگ سازد.

در نهایت، یکی از اجزای مهم تضمین کیفیت در دیپارتمنت قضاء و حارنوالی، بهبود فضای آموزشی و امکانات است. این امر شامل ارتقای زیرساخت‌های فنی، تجهیز صنف‌ها و آزمایشگاه‌ها، ایجاد فضاهای پژوهشی مناسب و استفاده از فناوری‌های نوین در تدریس و یادگیری است. این تلاش‌ها باعث می‌شود که محصلان در محیطی مطلوب و به‌روز به تحصیل و پژوهش بپردازند.

در مجموع، تطبیق معیارهای تضمین کیفیت در دیپارتمنت قضاء و حارنوالی به‌طور مستقیم به ارتقای کیفیت آموزش، پژوهش و خدمات آموزشی کمک کرده است و زمینه‌ساز تربیت نسل‌های جدید از متخصصان حقوقی و قضائی می‌شود که قادر خواهند بود با دانش و مهارت‌های به‌روز در راستای حل مشکلات حقوقی و قضائی جامعه گام بردارند.

س: برگزاری برنامه های ارتقای ظرفیت برای کارمندان دولت توسط پوهنهی حقوق و علوم سیاسی

پوهنهی حقوق و علوم سیاسی در راستای مسئولیت اجتماعی و حرفه‌ای خود، در طول سال‌های اخیر برنامه‌های متعددی برای ارتقای ظرفیت کارمندان دولت برگزار کرده است. این برنامه‌ها با هدف تقویت دانش حقوقی، مدیریتی، و مهارت‌های حرفه‌ای کارمندان دولتی طراحی شده‌اند تا آنها بتوانند در راستای بهبود عملکرد خود در نهادهای دولتی و ارتقای سطح خدمات عمومی به جامعه گام‌های مؤثری بردارند.

یکی از اصلی‌ترین اهداف این برنامه‌ها، ارتقای آگاهی و توانمندی‌های حقوقی کارمندان دولت بوده است. در این دوره‌ها، به‌ویژه بر موضوعاتی چون آشنایی با قوانین و مقررات، اصول عدالت اجتماعی، و مسئولیت‌های حقوقی و مدنی کارمندان دولت تأکید شده است. این آموزش‌ها به کارمندان کمک کرده تا در تعاملات روزمره خود با شهروندان و در انجام وظایف اداری خود، از دانش به‌روز برخوردار باشند.

علاوه بر این، پوهنهی حقوق و علوم سیاسی در برنامه‌های ارتقای ظرفیت خود، به موضوعات مدیریتی و رهبری نیز پرداخته است. این دوره‌ها بر مهارت‌های رهبری، تصمیم‌گیری، حل مشکلات، و مدیریت منابع انسانی تأکید دارند. کارمندان دولت در این برنامه‌ها با شیوه‌های نوین مدیریت، استراتژی‌های حل مسائل پیچیده و مدیریت تیم‌های کاری آشنا می‌شوند که می‌تواند در بهبود کارایی نهادهای دولتی تأثیرگذار باشد.

در این برنامه‌ها، به‌ویژه تلاش شده است که کارمندان با چالش‌ها و فرصت‌های موجود در عرصه حکمرانی آشنا شوند و درک بهتری از فرآیندهای دولتی پیدا کنند. در نتیجه، این برنامه‌ها نه تنها به بهبود مهارت‌های فردی کارمندان، بلکه به تقویت سیستم‌های دولتی و ارتقای کارایی عمومی نیز کمک کرده است.

پوهنچی حقوق و علوم سیاسی با همکاری نهادهای دولتی و اساتید مجرب، این برنامه‌ها را به‌صورت دوره‌ای و در قالب کارگاه‌ها، سمینارها و دوره‌های آموزشی تخصصی برگزار کرده است. این برنامه‌ها به‌طور منظم ارزیابی می‌شوند و نظرات و پیشنهادات شرکت‌کنندگان برای بهبود مستمر آنها مورد توجه قرار می‌گیرد.

برگزاری این نوع برنامه‌ها باعث شده است که کارمندان دولتی در روندهای روزمره خود از دانش و مهارت‌های بیشتری برخوردار باشند و قادر شوند در حل مشکلات پیچیده و تصمیم‌گیری‌های کلیدی عملکرد بهتری داشته باشند. این اقدامات، نهایتاً به تقویت نهادهای دولتی، بهبود خدمات عمومی و افزایش اعتماد مردم به سیستم دولتی کمک می‌کند.

در مجموع، برنامه‌های ارتقای ظرفیت پوهنچی حقوق و علوم سیاسی برای کارمندان دولت، گامی مؤثر در جهت تقویت توانمندی‌های منابع انسانی دولتی و ایجاد محیطی حرفه‌ای‌تر، کارآمدتر و شفاف‌تر در دستگاه‌های دولتی کشور (محلی) بوده است.

ع: جذب تعدادی از فارغان دیپارتمنت قضاء و حارنوالی در ساختار اداری پوهنچی و پوهنتون

در راستای تقویت ساختار علمی و اداری پوهنچی حقوق و علوم سیاسی و همچنین بهره‌مندی از استعدادها و متخصص، پوهنچی و پوهنتون در طول سال‌های اخیر اقدام به جذب تعدادی از فارغان دیپارتمنت قضاء و حارنوالی در ساختار اداری خود نموده است. این اقدام نه تنها به تقویت منابع انسانی و بهبود فرآیندهای اداری کمک کرده است، بلکه فرصتی برای فارغان این دیپارتمنت فراهم کرده تا در عرصه‌های مختلف پوهنتونی و اداری به کار گرفته شوند و تجربیات علمی خود را در محیط‌های کاری اجرایی به کار گیرند.

جذب فارغان دیپارتمنت قضاء و حارنوالی به عنوان کارکنان اداری در بخش‌های مختلف پوهنتون، موجب شده تا این افراد بتوانند از دانش و تخصص خود در زمینه‌های حقوقی، قضائی و مدیریتی بهره‌برداری کنند. آنها با آگاهی از قوانین، مقررات پوهنتونی، و فرآیندهای اداری، در امور مختلف اجرایی، مشاوره‌ای و حقوقی به پوهنتون خدمت می‌کنند و به بهبود مدیریت و ارتقای کیفیت خدمات اداری کمک می‌کنند.

این روند، علاوه بر تقویت ساختار داخلی پوهنتون، به فارغان این دیپارتمنت فرصت می‌دهد تا مهارت‌های حرفه‌ای خود را در یک محیط علمی و پوهنتونی توسعه دهند و از تجربیات اجرایی جدید در کنار تحصیلات عالی خود

بهره‌مند شوند. با این اقدام، پوهنتون همچنین قادر است از نیروهای متخصص و آگاه به حقوق و قوانین برای حل مشکلات اداری و حقوقی خود استفاده کند.

همچنین، جذب فارغان دیپارتمنت قضاء و حارنوالی در این ساختار به نفع محصلان دیگر نیز بوده است. فارغان به‌عنوان مشاوران و مدیران اداری، می‌توانند تجربیات خود را به محصلان منتقل کرده و در راستای ارائه مشاوره‌های حقوقی و قضائی به آنها کمک کنند. این ارتباط میان اساتید، محصلان و فارغان باعث تقویت فضای علمی و حرفه‌ای پوهنتون می‌شود و فرصت‌های بیشتری را برای رشد و پیشرفت علمی و حرفه‌ای برای محصلان ایجاد می‌کند.

در مجموع، جذب فارغان دیپارتمنت قضاء و حارنوالی در ساختار اداری پوهنحی و پوهنتون، گامی مؤثر در جهت ارتقای کیفیت مدیریتی و علمی پوهنتون بوده و به ایجاد یک سیستم آموزشی و اداری کارآمدتر و متناسب با نیازهای روز کمک شایانی کرده است. این فرآیند به نوبه خود نه تنها به بهبود عملکرد پوهنتون و نهادهای آموزشی کمک کرده، بلکه در تقویت همکاری‌های علمی و اداری نیز تأثیرگذار بوده است.

ف: همکاری دیپارتمنت قضاء و حارنوالی در قسمت ایجاد کلینیک حقوقی

دیپارتمنت قضاء و حارنوالی در راستای ارتقای خدمات حقوقی و آشنایی بیشتر محصلان با واقعیت‌های عملی و چالش‌های موجود در عرصه حقوق، همکاری‌های چشمگیری در زمینه ایجاد و راه‌اندازی کلینیک‌های حقوقی داشته است. این کلینیک به عنوان یک پل ارتباطی میان محصلان حقوق و جامعه، نقش مهمی در ارائه مشاوره‌های حقوقی رایگان به افراد نیازمند و همچنین تقویت تجربیات عملی محصلان ایفا می‌کند.

در فرآیند ایجاد کلینیک حقوقی، دیپارتمنت قضاء و حارنوالی با همکاری آمریت کلینیک حقوقی، اقدام به راه‌اندازی این مراکز کرده است. هدف اصلی کلینیک حقوقی، فراهم آوردن فرصت‌های عملی برای محصلان است تا بتوانند دانش نظری خود را در عمل به کار گیرند و از نزدیک با دوسیه‌ها و مسائل واقعی حقوقی روبرو شوند. از سوی دیگر، این کلینیک‌ها به افراد و گروه‌های محروم و نیازمند در جامعه، خدمات حقوقی رایگان ارائه می‌دهند که این امر موجب دسترسی بیشتر آنان به حقوق خود و کاهش مشکلات حقوقی در سطح جامعه می‌شود. کلینیک حقوقی در این زمینه علاوه بر ارائه مشاوره‌های حقوقی، فرصت‌هایی برای برگزاری محاکم تمثیلی و تحلیل قضائی برای محصلان فراهم می‌آوردند. محصلان تحت نظارت اساتید و مشاوران حقوقی، پرونده‌های واقعی را مطالعه کرده و در حل مشکلات حقوقی به صورت عملی مشارکت می‌کنند. این همکاری‌های نزدیک میان محصلان و وکلا، و مشاوران حقوقی، باعث می‌شود که محصلان نه تنها از تحصیلات تئوریک بهره‌مند شوند، بلکه تجربه عملی نیز کسب کرده و مهارت‌های حرفه‌ای خود را تقویت کنند.

همچنین، دیپارتمنت قضاء و حارنوالی از طریق این کلینیک‌ها توانسته است پروژه‌های آموزشی و آگهی‌دهی را برای محصلان راه‌اندازی نماید. این کلینیک، نه تنها به محصلان این فرصت را می‌دهد که با دقت و حساسیت به مسائل حقوقی بپردازند، بلکه با ارائه خدمات رایگان به اقشار مختلف جامعه، نقش مهمی در ارتقای آگاهی حقوقی مردم و دسترسی آنان به عدالت ایفا می‌کند.

این همکاری در ایجاد کلینیک حقوقی، به‌ویژه در زمینه‌های حقوق مدنی، حقوق خانواده و حقوق جزا، تأثیر زیادی در آموزش محصلان و همچنین در توسعه عدالت اجتماعی و حقوقی در جامعه داشته است. به علاوه، این کلینیک‌ها به عنوان یک مرکز ارتباطی میان پوهنتون و جامعه، فضایی برای تبادل دانش و تجربه فراهم کرده و باعث می‌شود که محصلان و استادان حقوق در تعامل بیشتر با نیازهای واقعی جامعه قرار گیرند.

در مجموع، دیپارتمنت قضاء و حارنوالی با همکاری در ایجاد کلینیک‌های حقوقی، نه تنها در جهت تقویت آموزش عملی و حرفه‌ای محصلان گام برداشته است، بلکه به ارتقای عدالت در سطح جامعه نیز کمک کرده و در این فرآیند، فرصتی ارزشمند برای تقویت پیوند میان پوهنتون، حرفه حقوقی و جامعه فراهم آورده است.

ص: فراهم نمودن زمینه سیرهای علمی برای محصلان دیپارتمنت قضاء و حارنوالی

فراهم نمودن زمینه سیرهای علمی برای محصلان دیپارتمنت قضاء و حارنوالی به‌ویژه در زمینه‌های عملی حقوقی از جمله بازدید از زندان‌ها و آشنایی با شیوه‌های جنایی (کرمینال تخنیک)، یکی از اقدامات برجسته در راستای تقویت آموزش عملی و ارتقای مهارت‌های حرفه‌ای محصلان است. این سیرها با هدف تکمیل دروس عملی و فراهم آوردن فرصت‌های آموزشی مبتنی بر واقعیت‌های میدانی، برای محصلان طراحی شده است تا آنها بتوانند درک بهتری از چالش‌ها و پیچیدگی‌های عملیاتی سیستم قضائی و جنایی کشور پیدا کنند.

یکی از بخش‌های کلیدی این سیرهای علمی، بازدید از محبس و مراکز اصلاحی است. این برنامه‌ها به محصلان این فرصت را می‌دهند که از نزدیک با وضعیت محابس، فرآیند قضائی مربوط به جرایم و نحوه اجرای قوانین جزائی آشنا شوند. محصلان در این سیرها می‌توانند با نحوه تحقیقات، شواهد جنائی و همچنین سیستم‌های نظارتی و اصلاحی در زندان‌ها آشنا شوند. این تجربه به‌ویژه برای کسانی که به‌طور خاص به حقوق جزا و جرم‌شناسی علاقه‌مند هستند، بسیار مفید است، زیرا به آنها اجازه می‌دهد که دانش تئوریک خود را با واقعیت‌های موجود در جامعه تطبیق دهند.

همچنین، سیرهای علمی در زمینه کرمینال تخنیک یا تکنیک‌های جنائی به محصلان فرصتی را می‌دهند تا با روش‌های علمی و فنی بررسی جرایم آشنا شوند. این بازدیدها شامل آشنایی با کارگاه‌های تخصصی پلیس، آزمایشگاه‌های جنائی، و شیوه‌های شناسایی و تحلیل شواهد است که در حل دوسیه‌های جنائی مورد استفاده قرار

می‌گیرند. محصلان می‌توانند به‌طور عملی با روش‌های مختلف مانند تحلیل دستخط، بازسازی صحنه جرم، نمونه‌برداری از شواهد فیزیکی، و استفاده از تکنولوژی‌های نوین در کشف جرم آشنا شوند. این سیرها به محصلان کمک می‌کند که دیدگاه‌های علمی و عملی خود را در این زمینه‌ها گسترش دهند و از مهارت‌های فنی در فرآیندهای جنائی بهره‌مند شوند.

این سیرهای علمی نه تنها موجب تکمیل و تعمیق دروس عملی برای محصلان می‌شود، بلکه به آنها این فرصت را می‌دهد که با نهادهای مختلف قضائی و اجرایی ارتباط برقرار کنند و از نزدیک با کارکردهای این نهادها آشنا شوند. به این ترتیب، محصلان از یک طرف با تجربه‌های عملی میدانی خود را برای ورود به دنیای حرفه‌ای آماده می‌کنند و از طرف دیگر، به درک دقیق‌تری از چالش‌ها و مشکلات موجود در سیستم قضائی و جنائی کشور می‌رسند.

در مجموع، فراهم نمودن زمینه سیرهای علمی برای محصلان دیپارتمنت قضاء و حارنوالی در جهت تکمیل دروس عملی از محاسب و آشنایی با کرمینال تخنیک و طب عدلی، یکی از گام‌های مؤثر در تربیت فارغ‌التحصیلانی است که به‌طور مؤثر و با دیدگاه‌های علمی و عملی، قادر به حل مسائل حقوقی و جنائی جامعه خواهند بود. این سیرها به‌طور ویژه در آماده‌سازی محصلان برای کار در نهادهای دولتی، سازمان‌های حقوقی و قضائی، و حتی در بخش‌های خصوصی به عنوان مشاوران حقوقی یا وکلای مدافع، نقش حیاتی ایفا می‌کنند.

ق: فراهم‌سازی زمینه دسترسی اساتید دیپارتمنت قضاء و حارنوالی به ژورنال‌های

بین‌المللی

فراهم‌سازی زمینه دسترسی اساتید دیپارتمنت قضاء و حارنوالی به ژورنال‌های بین‌المللی یکی از گام‌های کلیدی در ارتقای سطح علمی و پژوهشی این دیپارتمنت است. در دنیای امروز، دسترسی به منابع علمی معتبر و به‌روز از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است، به‌ویژه در حوزه‌های حقوقی که قوانین و شیوه‌های اجرایی آن به سرعت در حال تغییر و تحول هستند. به همین دلیل، ایجاد شرایطی برای اساتید جهت دسترسی به ژورنال‌های بین‌المللی می‌تواند نقشی حیاتی در بهبود کیفیت تدریس، پژوهش و توسعه علمی در دیپارتمنت قضاء و حارنوالی ایفا کند.

دسترسی به ژورنال‌های معتبر بین‌المللی به اساتید این امکان را می‌دهد که از آخرین تحقیقات و نوآوری‌های علمی در زمینه‌های مختلف حقوقی مطلع شوند و از آن در تحقیقات و تدریس‌های خود بهره‌برداری کنند. این منابع علمی می‌توانند شامل مقالات، پژوهش‌های علمی، تحلیل‌های حقوقی و قضائی، و گزارش‌های بین‌المللی باشند که به اساتید کمک می‌کنند تا دیدگاه‌های جدید و به‌روز در حوزه‌های مختلف حقوقی از جمله حقوق بشر، حقوق بین‌الملل، حقوق جزا، حقوق مدنی و سایر شاخه‌های حقوقی را مورد بررسی قرار دهند.

پوهنهی حقوق و علوم سیاسی با همکاری پوهنتون و نهادهای آموزشی اقدام به اشتراک گذاری پایگاه‌های داده بین‌المللی، ژورنال‌های علمی و منابع آنلاین حقوقی نموده و عضویت پایگاه‌های علمی نورمگز،^۴ Research، Life، New England، Cacic Journal به دست آورده است.

این دسترسی به ژورنال‌های بین‌المللی نه تنها به ارتقای کیفیت تدریس و تحقیقات علمی در دیپارتمنت کمک می‌کند، بلکه به اساتید این امکان را می‌دهد که در مجامع علمی بین‌المللی حضور داشته باشند، مقالات خود را منتشر کنند و در عرصه‌های علمی جهانی مطرح شوند. این امر به تبادل دانش و تجربیات علمی میان اساتید پوهنتون‌های مختلف در سطح بین‌المللی کمک می‌کند و موجب رشد و توسعه بیشتر در حوزه‌های حقوقی خواهد شد.

علاوه بر این، دسترسی به منابع علمی بین‌المللی به اساتید این فرصت را می‌دهد که به تحلیل و مقایسه روش‌ها، سیستم‌های حقوقی و قضائی کشورهای مختلف پرداخته و از این طریق به بهبود نظام قضائی و حقوقی کشور خود کمک کنند. این روند همچنین به توسعه پژوهش‌های کاربردی و تخصصی در دیپارتمنت قضاء و حارنوالی کمک خواهد کرد و می‌تواند در به‌روزرسانی و اصلاح قوانین و مقررات داخلی نیز مؤثر باشد.

در نهایت، فراهم‌سازی زمینه دسترسی به ژورنال‌های بین‌المللی برای اساتید دیپارتمنت قضاء و حارنوالی نه تنها موجب ارتقای سطح علمی و پژوهشی آنها می‌شود، بلکه به بهبود کیفیت آموزش، تحقیق و تصمیم‌گیری‌های قضائی در سطح ملی و محلی کمک خواهد کرد.

ر: فراهم‌سازی زمینه برگزاری رقابت‌ها و گفتمان‌های علمی بین محصلان دیپارتمنت

قضاء و حارنوالی

در جریان چهار سال اخیر، دیپارتمنت قضاء و حارنوالی اقدام به فراهم‌سازی زمینه برگزاری رقابت‌ها و گفتمان‌های علمی میان محصلان کرده است. این برنامه‌ها به محصلان فرصت داده‌اند تا مهارت‌های علمی خود را در فضای رقابتی و تحلیلی تقویت کنند. رقابت‌ها شامل مسابقات نوشتاری، شفاهی و تحلیل پرونده‌های قضائی بوده است که به محصلان امکان می‌دهد تا با مسائل حقوقی و قضائی به‌صورت عملی و علمی روبه‌رو شوند.

گفتمان‌های علمی نیز به‌طور منظم برگزار شده‌اند، جایی که محصلان در مورد موضوعات حقوقی معاصر، چالش‌های قضائی و جنائی بحث و تبادل نظر کرده‌اند. این گفتمان‌ها علاوه بر تقویت مهارت‌های تحلیلی و استدلالی، موجب گسترش دیدگاه‌های مختلف و آشنایی محصلان با نظرات و تجربیات گوناگون شده است.

این رقابت‌ها و گفتمان‌ها در تقویت روحیه پژوهش‌محوری، نوآوری و ارتقای کیفیت علمی دیپارتمنت قضاء و حارنوالی تأثیر بسزایی داشته و محصلان را برای ورود به عرصه‌های حقوقی و قضائی به‌طور حرفه‌ای آماده کرده است.

ش: فراهم‌سازی زمینه برگزاری سمینارهای دانشجویی برای محصلان دیپارتمنت قضاء و حارنوالی

در چهار سال اخیر، دیپارتمنت قضاء و حارنوالی به‌طور منظم زمینه برگزاری سمینارهای دانشجویی را برای محصلان فراهم کرده است. این سمینارها فرصتی برای تبادل نظر و بحث در مورد موضوعات حقوقی و قضائی مختلف ایجاد کرده و به محصلان کمک کرده است تا دانش تئوریک خود را با مسائل عملی و چالش‌های حقوقی روز تطبیق دهند.

سمینارهای دانشجویی در این مدت حول موضوعات مختلف حقوقی از جمله حقوق جزا، حقوق بین‌الملل، اصول محاکمات جزایی و مدنی و مسائل قضائی مختلف برگزار شده‌اند. این برنامه‌ها به محصلان اجازه می‌دهد تا در فضای علمی و پژوهشی، نظریات خود را بیان کنند، از تجارب یکدیگر بهره‌برداری کنند و با اساتید و متخصصان حقوقی در ارتباط باشند.

برگزاری این سمینارها موجب ارتقای مهارت‌های تحقیقاتی، سخنرانی و تحلیل محصلان شده است و آنها را برای فعالیت‌های حرفه‌ای در زمینه حقوق و قضاء آماده‌تر ساخته است. همچنین، این سمینارها به تقویت روحیه پژوهش‌محوری و مشارکت علمی در دیپارتمنت قضاء و حارنوالی کمک کرده است.

ت: راه‌اندازی سیستم ارزیابی خودی اساتید و ارزیابی اساتید از دید آمر دیپارتمنت به صورت آنلاین

در چهار سال اخیر، پوهنچی حقوق و علوم سیاسی به همکاری پوهنتون اقدام به راه‌اندازی سیستم ارزیابی خودی اساتید و ارزیابی اساتید از دید آمر دیپارتمنت به صورت آنلاین کرده است. این سیستم به اساتید این امکان را می‌دهد که عملکرد خود را از جنبه‌های مختلف آموزشی، پژوهشی و حرفه‌ای ارزیابی کنند و نقاط قوت و ضعف خود را شناسایی نمایند. از طرف دیگر، آمر دیپارتمنت نیز با استفاده از این سیستم آنلاین، عملکرد اساتید را بر اساس معیارهای مشخصی ارزیابی کرده و بازخوردهای مفیدی برای بهبود کیفیت تدریس و مدیریت آموزشی فراهم می‌آورد.

این فرآیند آنلاین، علاوه بر تسهیل در انجام ارزیابی‌ها، شفافیت بیشتری را در ارزیابی عملکرد اساتید ایجاد کرده است. با این سیستم، روند ارزیابی به‌طور منظم و دقیق‌تر انجام می‌شود و امکان بررسی سریع نتایج و ارائه پیشنهادات

به اساتید برای ارتقای کیفیت تدریس فراهم می‌گردد. این اقدام به بهبود مستمر کیفیت آموزشی، تقویت مسئولیت‌پذیری اساتید و در نهایت ارتقای سطح علمی اساتید دیپارتمنت قضاء و حارنوالی کمک کرده است.

ث: تدوین پلان استراتژیک پنج‌ساله (۱۴۰۲-۱۴۰۶) دیپارتمنت قضاء و حارنوالی

پلان استراتژیک پنج‌ساله دیپارتمنت قضاء و حارنوالی برای سال‌های ۱۴۰۲ تا ۱۴۰۶ به منظور ارتقای کیفیت آموزشی، پژوهشی، عملی و مدیریتی طراحی شده است. هدف اصلی این پلان، تقویت بنیان‌های علمی و حرفه‌ای در دیپارتمنت قضاء و حارنوالی است تا فارغ‌التحصیلان قادر به ایفای نقش مؤثر در عرصه‌های قضائی و حقوقی کشور باشند. این برنامه در پی توسعه مهارت‌های حقوقی، گسترش فعالیت‌های تحقیقاتی و پژوهشی، بهبود مدیریت آموزشی و ایجاد همکاری‌های مؤثر در سطح ملی و بین‌المللی است.

در بخش آموزش و تدریس، یکی از اولویت‌های اصلی، ارتقای سطح تدریس و به‌کارگیری روش‌های نوین آموزشی است. برای این منظور، دیپارتمنت برنامه‌هایی را برای به‌روز رسانی روش‌های تدریس اساتید، برگزاری دوره‌های تخصصی و کارگاه‌های آموزشی طراحی کرده است. علاوه بر این، سیستم ارزیابی عملکرد اساتید و محصلان به‌صورت آنلاین راه‌اندازی خواهد شد تا بازخوردهای به موقع و مؤثر در جهت بهبود کیفیت آموزش و پژوهش فراهم شود.

پژوهش و تحقیق نیز در این پلان به عنوان یکی از ارکان اساسی توسعه دیپارتمنت در نظر گرفته شده است. دیپارتمنت قضاء و حارنوالی به ارتقای پژوهش‌های علمی و کاربردی در حوزه‌های مختلف حقوقی نظیر حقوق بین‌الملل، حقوق جزا و حقوق مدنی پرداخته است. این پژوهش‌ها نه تنها به بهبود دانش علمی کمک می‌کنند بلکه می‌توانند به اصلاح و بهبود قوانین و رویه‌های قضائی کشور کمک کنند. برای تقویت فعالیت‌های پژوهشی، برنامه‌های مالی و فنی برای حمایت از پروژه‌های تحقیقاتی اساتید و محصلان پیش‌بینی شده است و دسترسی به پایگاه‌های داده و ژورنال‌های بین‌المللی تسهیل شده است. همچنین، برنامه‌های علمی و تحقیقاتی مشترک با پوهنتون‌ها و مؤسسات بین‌المللی برای تبادل دانش و تجربیات در نظر گرفته شده است.

در بخش مدیریت و نظام‌های ارزیابی، دیپارتمنت قضاء و حارنوالی با هدف بهبود کارایی و شفافیت، سیستم‌های ارزیابی دقیق و منظم برای اساتید و محصلان را راه‌اندازی خواهد کرد. این سیستم‌ها نه تنها به شفاف‌سازی و نظارت بر کیفیت آموزش و تدریس کمک می‌کند، بلکه به اساتید این امکان را می‌دهد که عملکرد خود را ارزیابی کرده و برای بهبود مداوم آن اقدام کنند. همچنین، فرآیندهای مدیریتی دیپارتمنت با استفاده از فناوری‌های نوین بهینه‌سازی خواهد شد تا انجام امور اداری و آموزشی سریع‌تر و مؤثرتر انجام شود.

در نهایت، توسعه زیرساخت‌های آموزشی از دیگر اولویت‌های این پلان است. دیپارتمنت قضاء و حارنوالی در نظر دارد تا فضای فیزیکی و دیجیتالی خود را با تجهیز صنوف آموزشی، به‌روزرسانی منابع علمی و خریداری تجهیزات جدید، ارتقا دهد. این تغییرات باعث خواهد شد تا محصلان و اساتید بتوانند در محیطی مناسب‌تر و مجهزتر به یادگیری و پژوهش بپردازند. در مجموع، پلان استراتژیک پنج‌ساله دیپارتمنت قضاء و حارنوالی بر تقویت کیفیت آموزش، پژوهش، مهارت‌های عملی، مدیریت و همکاری‌های بین‌المللی تمرکز دارد.

خ: اعزام فارغ التحصیلان دیپارتمنت قضاء و حارنوالی به بورسیه تحصیلی پوهنتون بین المللی چابهار ایران

در چهار سال اخیر، پوهنهی حقوق و علوم سیاسی به همکاری پوهنتون جامی اقدام به اعزام فارغ‌التحصیلان خود به بورسیه‌های تحصیلی در پوهنتون بین‌المللی چابهار ایران کرده است. این فرصت‌ها به فارغ‌التحصیلان این دیپارتمنت این امکان را می‌دهند که تحصیلات خود را در مقاطع عالی در رشته‌های حقوقی در سطح بین‌المللی ادامه دهند. اعزام محصلان به این بورسیه‌ها نه تنها به ارتقای دانش و تخصص آنان کمک می‌کند، بلکه موجب تبادل فرهنگی و علمی میان افغانستان و ایران نیز می‌شود. این برنامه بخشی از تلاش‌های پوهنهی حقوق و علوم سیاسی برای تقویت ارتباطات علمی و حرفه‌ای و فراهم آوردن فرصت‌های تحصیلی بین‌المللی برای محصلان و فارغ‌التحصیلان است.

ذ: عبور مؤفقا نه دیپارتمنت قضاء و حارنوالی از مراحل حفظ اعتبار اکادمیک در سال ۱۴۰۲

دیپارتمنت قضاء و حارنوالی در سال ۱۴۰۲ با موفقیت از مراحل حفظ اعتبار اکادمیک عبور کرد، که این دستاورد مهم نتیجه تلاش‌های مستمر و هماهنگ در زمینه‌های مختلف آموزشی، پژوهشی و مدیریتی بوده است. برای رسیدن به این موفقیت، دیپارتمنت به همکاری پوهنهی به طور جدی به ارتقای کیفیت آموزشی، به‌روز رسانی روش‌های تدریس و تقویت مهارت‌های عملی اساتید و محصلان پرداخته است. همچنین، تطبیق کامل نصاب‌های درسی و معیارهای تعیین‌شده توسط وزارت تحصیلات عالی و بهبود زیرساخت‌های آموزشی از جمله تجهیز صنوف و دسترسی به منابع علمی و تحقیقاتی، از جمله اقدامات برجسته‌ای بود که در این مسیر انجام گرفت. در کنار این تلاش‌ها، دیپارتمنت به ارزیابی‌های منظم و دقیق درونی و بیرونی، از جمله ارزیابی عملکرد اساتید و محصلان و همچنین بهبود مستمر سیستم‌های مدیریتی و آموزشی پرداخته است. این اقدامات سبب شدند که دیپارتمنت توانست تمام معیارهای مورد نیاز برای حفظ اعتبارنامه را با موفقیت پاس کند.

این موفقیت علاوه بر اینکه به ارتقای سطح علمی و آموزشی دیپارتمنت کمک کرد، به تقویت جایگاه آن در سطح محلی و ملی نیز منجر شد. دیپارتمنت قضاء و حارنوالی با حفظ اعتبار اکادمیک خود، گام‌های بزرگی در جهت ارتقای کیفیت آموزش حقوقی برداشته و به محصلان و فارغ‌التحصیلان این دیپارتمنت اعتماد بیشتری برای ادامه تحصیل و ورود به عرصه‌های حرفه‌ای در زمینه حقوقی فراهم آورده است.

ض: کسب مقام اول در آزمون وکالت دفاع افغانستان

یکی از افتخارات بزرگ دیپارتمنت قضاء و حارنوالی در دو سال اخیر کسب مقام اول در آزمون وکالت دفاع افغانستان توسط یکی از فارغ‌التحصیلان این دیپارتمنت بوده است. این موفقیت برجسته نشان‌دهنده کیفیت بالای آموزش و تربیت حقوقی در دیپارتمنت است و تأکیدی بر مهارت‌ها و توانمندی‌های علمی و عملی فارغ‌التحصیلان این بخش دارد.

آزمون وکالت دفاع یکی از مهم‌ترین آزمون‌ها برای ورود به حرفه وکالت در افغانستان است و موفقیت در آن نیازمند تسلط بر مسائل حقوقی پیچیده، توانمندی‌های تحلیلی و عملی قوی و درک عمیق از قوانین و مقررات کشور است. فارغ‌التحصیل دیپارتمنت قضاء و حارنوالی که توانست مقام اول را کسب کند، نشان می‌دهد که آموزش‌های علمی و کاربردی این دیپارتمنت به‌خوبی محصلان را برای مواجهه با چالش‌های حرفه‌ای و قضائی آماده کرده است.

این دستاورد نه تنها مایه افتخار برای فرد موفق است، بلکه نمایانگر کیفیت تدریس، برنامه‌های آموزشی مؤثر و پژوهش‌های علمی در دیپارتمنت قضاء و حارنوالی می‌باشد. همچنین، این موفقیت انگیزه‌ای برای دیگر محصلان فراهم می‌آورد تا در مسیر تحصیلی و حرفه‌ای خود به موفقیت‌های بیشتر دست یابند و در عرصه‌های حقوقی و قضائی کشور نقش مؤثری ایفا کنند.

ظ: معرفی اساتید دیپارتمنت قضاء و حارنوالی به دوره دکترا

پوهنتون جامی به منظور ارتقای سطح علمی و تخصصی استادان محترم دیپارتمنت قضاء و حارنوالی پوهنحی حقوق و علوم سیاسی، امتیاز ویژه‌ای برای این عزیزان در نظر گرفت. بر اساس این تصمیم مهم، استادانی که شرایط لازم را دارا بودند، به برنامه‌های معتبر دکتورا در خارج از کشور معرفی نمود.

این اقدام یک دستاورد برجسته برای پوهنتون جامی به شمار می‌رود، چرا که نشان‌دهنده تعهد و توجه عمیق این نهاد به توسعه‌ی علمی و حرفه‌ای کادر آموزشی خود است. این امتیاز ویژه به استادان فرصت می‌دهد تا با بهره‌گیری از منابع علمی پیشرفته و تجربیات بین‌المللی، دانش و مهارت‌های خود را گسترش داده و در بازگشت، تحولی بنیادین در کیفیت آموزش و پژوهش در پوهنتون ایجاد کنند.

پوهنتون جامی باور دارد که این برنامه‌ی حمایتی، نه تنها به تقویت بنیان‌های علمی دیپارتمنت قضاء و حارنوالی کمک می‌کند، بلکه ظرفیت‌های آموزشی و پژوهشی پوهنهی حقوق و علوم سیاسی را نیز به سطح جدیدی ارتقا می‌بخشد. علاوه بر این، حضور استنادانی با تحصیلات دکتورا در محیط پوهنتون، الگویی برای دانشجویان بوده و به تشویق آنان برای پیشرفت علمی و تحقیقاتی کمک شایانی خواهد کرد.

این اقدام در راستای تحقق اهداف بلندمدت پوهنتون جامی در جهت بهبود کیفیت آموزش عالی و تقویت نیروی انسانی متخصص در عرصه حقوق و علوم سیاسی صورت گرفته است. پوهنتون جامی متعهد است که با حمایت همه‌جانبه از استادان گرانقدر خود، مسیر پیشرفت علمی و تخصصی را هموار ساخته و بستری مناسب برای توسعه‌ی منابع انسانی در کشور فراهم نماید.

این دستاورد ارزشمند نه تنها برای استادان و دانشجویان، بلکه برای کل جامعه پوهنتونی کشور یک نقطه عطف محسوب می‌شود. پوهنتون جامی با افتخار این برنامه را به عنوان نمونه‌ای از چشم‌انداز روشن خود برای آینده‌ی آموزش عالی معرفی کرده و به تلاش‌های خستگی‌ناپذیر در این مسیر ادامه خواهد داد.

غ: استخدام کادر برای دیپارتمنت قضاء و حارنوالی

پوهنهی حقوق و علوم سیاسی برای تقویت و ارتقای کیفیت علمی دیپارتمنت قضاء و حارنوالی اقدام به استخدام کادر علمی به صورت دائمی نمود. این روند بر اساس یک پروسه رسمی و قانونی انجام شد که شامل ارزیابی مدارک تحصیلی، تجربه کاری و شایستگی‌های علمی متقاضیان بود. افرادی که در نتیجه این پروسه انتخاب شدند، به عنوان استادان دائمی در این دیپارتمنت ایفای وظیفه می‌نمایند.

این افراد پس از استخدام، بر اساس معیارهای علمی و تخصصی، دارای رتب علمی مشخصی شدند. این رتبه‌ها، که معمولاً از درجاتی مانند نامزد پوهنیار، پوهنیار و پوهنمل تشکیل می‌شود، نشان‌دهنده سطح تحصیلات، تجربه و جایگاه علمی آنان در چارچوب پوهنتون می‌باشد. داشتن این رتب علمی برای آنان امتیازات خاصی مانند ارتقای جایگاه شغلی، حقوق و امکانات پژوهشی را فراهم کرده است.

اساتید دائمی دیپارتمنت قضاء و حارنوالی نقش بسیار مهمی در آموزش دانشجویان و تربیت متخصصان حقوقی ایفا نموده و می‌نمایند. آنان علاوه بر تدریس موضوعات مرتبط با حقوق جزا، اصول محاکمات و قانون‌گذاری، در فعالیت‌های پژوهشی و تحقیقاتی نیز مشارکت دارند. این تلاش‌ها به بهبود کیفیت آموزش حقوقی و آمادگی دانشجویان برای ورود به عرصه‌های قضایی و عدلی کمک قابل توجهی کرده است. علاوه بر این، حضور کادر علمی دائمی موجب تقویت جایگاه علمی دیپارتمنت در سطح پوهنتون و حتی فراتر از آن می‌شود.

غ۲: ایجاد دوره ماستری حقوق جزا و جرم‌شناسی

ایجاد برنامه ماستری حقوق جزا و جرم‌شناسی در چوکات پوهنچی حقوق و علوم سیاسی یک دستاورد مهم در توسعه نظام تحصیلات عالی و ارتقای ظرفیت‌های علمی کشور به شمار می‌رود. این برنامه با هدف تربیت متخصصان در حوزه حقوق جزا و جرم‌شناسی، نقش مؤثری در تقویت نهادهای عدلی و قضایی ایفا می‌کند. از طریق ارائه آموزش‌های تخصصی و پژوهش‌های علمی، این برنامه به تحلیل عمیق‌تر مسائل حقوقی و کیفری کمک کرده و زمینه را برای پیشگیری از جرایم و بهبود سیاست‌های جنایی فراهم می‌سازد.

دانشجویان این برنامه فرصت دارند تا درک جامعی از موضوعات مرتبط با حقوق جزا، فلسفه کیفری، و نظریات جرم‌شناسی به دست آورده و با روش‌های علمی به پژوهش و حل چالش‌های موجود در این حوزه پردازند. این برنامه با تأکید بر ترکیب دانش نظری و عملی، فارغ‌التحصیلانی را تربیت می‌کند که توانایی فعالیت در عرصه‌هایی چون قضاوت، دادستانی، و کالت، و مشاوره حقوقی را دارند.

ایجاد این برنامه نشان‌دهنده تلاش پوهنچی حقوق و علوم سیاسی و حمایت هیأت رهبری پوهنتون جامی، برای پاسخ‌گویی به نیازهای جامعه، تقویت سیستم قضایی، و گسترش فرهنگ عدالت و حاکمیت قانون است. علاوه بر این، فعالیت‌های پژوهشی مرتبط با این برنامه می‌تواند به تولید دانش جدید و ارائه راهکارهای عملی برای حل مشکلات جرمی و حقوقی کشور کمک کند.

نظریات و پیش‌نهادهای هیأت:

دستاوردهای دیپارتمنت قضاء و حارنوالی پوهنچی حقوق پوهنتون جامی در چهار سال گذشته نشان‌دهنده پیشرفت‌های چشمگیر و قابل توجهی در زمینه‌های مختلف آموزشی، پژوهشی و مدیریتی است. کسب اعتبارنامه اکادمیک و جواز برنامه ماستری حقوق جزا و جرم‌شناسی، تأسیس پروتال‌های پیشرفته برای محصلان و اساتید، و راه‌اندازی سیستم‌های الکترونیکی مدرن همچون سیستم حاضری و ارزیابی آنلاین اساتید از دستاوردهای برجسته‌ای است که نه تنها کیفیت آموزش را ارتقا بخشیده، بلکه فرآیندهای اداری و مدیریتی را نیز به طور قابل توجهی تضمین کرده است.

این دیپارتمنت توانسته است با برگزاری سمینارها و ورکشاپ‌های علمی و تحقیقات ملی و بین‌المللی، جایگاه علمی خود را در سطح کشور و در عرصه بین‌المللی تقویت کند. همچنین، موفقیت محصلان در مسابقات بین‌المللی حکمیت تجارتي و مسابقات Jessup نشان‌دهنده توانمندی بالای علمی و عملی محصلان این دیپارتمنت است. توسعه پلان استراتژیک پنج‌ساله و تطبیق معیارهای تضمین کیفیت نیز گواهی بر تعهد این دیپارتمنت به ارتقاء مستمر کیفیت آموزشی و پژوهشی است. با توجه به این دستاوردها، می‌توان به وضوح گفت که دیپارتمنت قضاء و حارنوالی پوهنچی حقوق پوهنتون جامی در مسیر درست پیشرفت قرار دارد.

۴. معلومات تازه در مورد اقدامات بازنگری دوره قبلی و تأیید در مورد تکمیل پیشرفت‌های به دست آمده:

طبق رهنمودهای بازنگری برنامه‌های علمی وزارت تحصیلات عالی، تمام برنامه‌های تحصیلی در سطح پوهنتون‌ها و مؤسسات تحصیلات عالی هر پنج سال یک‌بار مورد مرور دوره‌ای قرار می‌گیرند تا از انطباق آن‌ها با استانداردهای علمی و نیازهای بازار کار اطمینان حاصل شود. در این راستا، دیپارتمنت قضاء و حارنوالی پوهنچی حقوق و علوم سیاسی پوهنتون جامی اکنون به دوره دوم مرور دوره‌ای خود وارد شده است. این مرحله از ارزیابی پس از انجام اولین مرور دوره‌ای در سال تحصیلی ۱۳۹۸ صورت می‌گیرد و هدف آن بررسی میزان تحقق اهداف پیشین، ارزیابی اصلاحات انجام‌شده و شناسایی فرصت‌های بهبود در زمینه‌های مختلف علمی و اداری است.

در دوره قبلی مرور دوره‌ای، این دیپارتمنت در حوزه‌های مختلف، از جمله حمایت از تحقیقات علمی، استفاده مؤثر از تکنولوژی و برگزاری برنامه‌های ارتقای ظرفیت، پیشنهادهای از هیأت نظارت‌کننده دریافت کرده بود. در این دوره بازنگری، دیپارتمنت قضاء و حارنوالی توانسته است نه تنها به تمام نظریات و پیشنهادات هیأت نظارت‌کننده پاسخ دهد، بلکه دستاوردهایی فراتر از انتظارات در این زمینه‌ها حاصل کرده است.

در خصوص حمایت از تحقیقات علمی، دیپارتمنت با گسترش و تقویت امکانات پژوهشی، مانند فراهم‌آوری دسترسی به ژورنال‌های بین‌المللی و حمایت مادی و معنوی از تحقیقات علمی اساتید و محصلان، به‌طور چشمگیری توانسته است محیطی مساعد برای فعالیت‌های تحقیقاتی فراهم آورد. همچنین، در حوزه استفاده مؤثر از تکنولوژی، با راه‌اندازی پروتال‌های پیشرفته برای محصلان و اساتید، سیستم‌های ارزیابی آنلاین و سیستم‌های حاضری الکترونیکی، این دیپارتمنت موفق به ارتقاء فرآیندهای آموزشی و اداری خود شده است.

علاوه بر این، با برگزاری ورکشاپ‌ها و سمینارهای علمی و ایجاد فرصت‌های رقابتی بین‌المللی برای محصلان، دیپارتمنت قضاء و حارنوالی توانسته است سطح علمی خود را تقویت کرده و به سطحی فراتر از انتظارات دست یابد. به‌طور کلی، تغییرات به وجود آمده در این دیپارتمنت، به وضوح نشان‌دهنده تعهد آن به ارتقاء کیفیت علمی، پژوهشی و اداری است و نتایج این تحولات در این دوره مرور دوره‌ای به‌خوبی قابل مشاهده خواهد بود.

شماره	اقدامات بازنگری دوره ای قبلی	شرح انجام فعالیت ها/ عدم انجام
۱	حمایت و گسترش تحقیقات علمی	۱. اضافه شدن معاونیت تحقیقات به منظور حمایت از تحقیقات در ساختار پوهنتون جامی ۲. کسب جواز فصل نامه بهارستان جامی ۳. اختصاص بودجه مشخص به منظور حمایت مادی از تحقیقات در پلان مالی

		۴. فراهم آوری زمینه دسترسی اساتید به ژرنال های بین المللی ۵. حمایت مادی و معنوی از آثار و تألیفات اساتید. ۶. ایجاد کمیته تحقیق در چوکات پوهنهی حقوق و علوم سیاسی. ۷. اولویت دادن تحقیقات علمی به عنوان یکی از اهداف استراتژیک دیپارتمنت. ۸. شریک سازی نتایج تحقیقات اساتید با نهاد های مرتبط.
۲	گسترش استفاده مؤثر از تکنالوژی معلوماتی در فعالیت های علمی و اکادمیک	۱. تهیه ویدیوهای درسی از تمام دروس دیپارتمنت و آپلود نمودن آن در یوتوپ و استفاده بهینه از آموزش الکترونیک در زمان کرونا. ۲. تهیه پورتال برای تمام محصلان و اساتید. ۳. راه اندازی سیستم حاضری آنلاین در دیپارتمنت. ۴. تقویت پورتال های اساتید و محصلان به صورت دوامدار. ۵. راه اندازی سیستم ارزیابی آنلاین. ۶. کاهش بروکراسی در امور اداری.
۳	گسترش برنامه های ارتقای ظرفیت برای اساتید	۱. معرفی اساتید به بیش از ۲۰ برنامه ارتقای ظرفیت در ارتباط به موضوعات متعدد از قبیل (روش های نوین تدریس، روش های نوین تحقیق، فرایند و ضرورت تدوین پلان های انفرادی و بهبود تدریس برای اساتید، چگونگی استفاده از ژرنال های بین المللی، معرفی ژرنال های بین المللی و..... ۲. برگزاری بیش از ۸ برنامه آموزشی برای اساتید در سطح پوهنهی به همکاری دیپارتمنت.

		۳. فراهم آوری زمینه اشتراک اساتید به بیش از ۸ کنفرانس ملی و بین المللی.
۴	گسترش برنامه های ارتقای ظرفیت برای محصلان	۱. برگزاری بیش از ۲۰ برنامه آموزشی برای محصلان. ۲. معرفی محصلان به برنامه های آموزشی سایر پوهنچی ها. ۳. فراهم آوری زمینه برگزاری سمینارهای دانشجویی. ۴. هماهنگی و اعزام محصلان به سیر های علمی در ارگان های مرتبط مانند آمریت طب عدلی، آمریت محابس و توقیف خانه ها و... ۵. برگزاری گفتمان های دانشجویی
۵	انجام دروس عملی	۱. همکاری در اخذ جواز کلینیک حقوقی ۲. تطبیق کامل مفردات درسی در قسمت کار های عملی محصلان. ۳. معرفی محصلان به کلینیک حقوقی ۴. اعزام محصلان به سیر های علمی.
۶	افزایش امکانات اداری و تدریسی	۱. افزایش تعداد کامپیوترها ۲. نصب ال سی دی و پراجکتور به تمام صنف ۳. مجزا نمودن آمریت دیپارتمنت و تجهیز آن با امکانات اداری مورد ضرورت. ۴. دسترسی محصلان به وای فای پوهنتون جامی ۵. خریداری کتاب های مورد نیاز برای دیپارتمنت
۷	برگزاری برنامه های ارتقای ظرفیت برای کارمندان	۱. برگزاری ۴ برنامه آموزشی برای کارمندان. ۲. معرفی کارمندان این پوهنچی به ورکشاپ ها و سمینار های آموزشی سایر پوهنچی ها.

نظریات و پیش نهادات هیأت:

پس از مقایسه نتایج مرور دوره ای قبلی و دوره فعلی دیپارتمنت قضاء و حارنوالی پوهنچی حقوق و علوم سیاسی پوهنتون جامی، می توان به وضوح مشاهده کرد که در این مدت تغییرات و پیشرفت های قابل توجهی در این

دیپارتمنت صورت گرفته است. به‌ویژه در پاسخ به پیشنهادات دوره قبل، این دیپارتمنت اقدامات مؤثری انجام داده است که در برخی حوزه‌ها حتی فراتر از انتظارات عمل کرده است.

در دوره قبلی مرور دوره‌ای، هیأت نظارت‌کننده چندین نقد و پیشنهاد در زمینه‌های مختلف از جمله حمایت از تحقیقات علمی، استفاده مؤثر از تکنولوژی و برگزاری برنامه‌های ارتقای ظرفیت مطرح کرده بود. در خصوص حمایت از تحقیقات علمی، یکی از نقدها مربوط به نیاز به تقویت زیرساخت‌های پژوهشی و دسترسی بیشتر به منابع علمی بین‌المللی بود. در این دوره، دیپارتمنت قضاء و حارنوالی با فراهم‌سازی دسترسی به ژورنال‌های بین‌المللی و حمایت از تحقیقات علمی اساتید، توانسته است پاسخ مناسبی به این نقدها بدهد. علاوه بر این، انجام بیش از ۳۰ تحقیق ملی و بین‌المللی نشان‌دهنده پیشرفت قابل توجه در این حوزه است.

در زمینه استفاده مؤثر از تکنولوژی، یکی از پیشنهادات مهم در دوره قبل، بهبود سیستم‌های اداری و آموزشی به منظور تسهیل فرآیندهای مدیریتی و افزایش بهره‌وری در تدریس و ارزیابی بود. دیپارتمنت قضاء و حارنوالی با ایجاد پروتال‌های پیشرفته برای محصلان و اساتید، راه‌اندازی سیستم حاضری الکترونیکی و سیستم‌های ارزیابی آنلاین اساتید، توانسته است تحولی در این زمینه ایجاد کند. این اقدامات به‌طور محسوسی موجب بهبود کارایی در فرایندهای آموزشی و اداری شده است.

اما در برخی حوزه‌ها، اگرچه اقدامات مثبت و قابل توجهی صورت گرفته، همچنان نیاز به بهبود وجود دارد. به‌ویژه در زمینه برگزاری برنامه‌های ارتقای ظرفیت، دیپارتمنت باید بر تقویت و گسترش برنامه‌های آموزشی تمرکز بیشتری داشته باشد. به‌طور خاص، اگرچه برگزاری بیش از ۳۰ برنامه آموزشی شامل سمینارها و ورکشاپ‌ها یک دستاورد مهم است، اما برای دستیابی به سطح بالاتری از کیفیت و مشارکت علمی، باید برنامه‌های تخصصی‌تر و رقابت‌های علمی بیشتری برای محصلان و اساتید ترتیب داده شود. همچنین، برای تکمیل این روند و رسیدن به استانداردهای بین‌المللی، نیاز به تمرکز در زمینه پژوهش‌های علمی بین‌المللی احساس می‌شود. به‌طور خاص، دیپارتمنت قضاء و حارنوالی می‌تواند با تقویت شبکه‌های همکاری بین‌المللی و فراهم‌آوری فرصت‌های بیشتر برای پژوهش و گفتمان علمی، باید گام‌های مؤثرتری در راستای ارتقای جایگاه علمی خود در سطح کشور و منطقه بردارد.

۵. معلومات تازه در مورد اقدامات نظارت سالانه قبلی و تأیید در مورد تکمیل پیشرفت‌های به دست آمده:

دیپارتمنت قضاء و حارنوالی در پوهنچی حقوق و علوم سیاسی، به طور منظم و سالانه تحت ارزیابی کمیته فرعی تضمین کیفیت این پوهنچی قرار می‌گیرد. پس از پایان فرآیند ارزیابی، گزارش جامع و مفصلی از وضعیت کنونی دیپارتمنت تهیه و ارائه می‌گردد. در انتهای هر گزارش، هیئت ارزیابی پیشنهادات مشخص و مستند را برای بهبود عملکرد دیپارتمنت ارائه می‌نماید. دیپارتمنت موظف است پلان اجرایی جهت رفع نواقص شناسایی شده را تدوین

کرده و آن را برای بررسی و تایید هیئت ارزیابی به مرجع مربوطه ارایه دهد. در سال‌های بعد، دیپارتمنت موظف است به اصلاح و بهبود موارد ذکر شده در ارزیابی‌های پیشین پرداخته و اقدامات مقتضی را در جهت ارتقاء کیفیت آموزشی و عملکرد خود به عمل آورد.

در سال ۱۴۰۱، هیئت ارزیابی برخی مشکلات و نواقص را در دیپارتمنت قضاء و حارنوالی شناسایی کرده بود که شامل موارد ذیل می‌شد: غیابت استاد، سهم‌گیری اندک محصلان در پروژه‌های تحقیقاتی و عدم استفاده مناسب از تکنولوژی. این موارد به عنوان پیشنهادات هیئت برای بهبود وضعیت آموزشی و تحقیقاتی دیپارتمنت مطرح شد. در سال ۱۴۰۲، دیپارتمنت قضاء و حارنوالی اقدامات لازم را به‌طور کامل جهت رفع این مشکلات به عمل آورد. برای حل مشکل غیابت استاد، تدابیر مؤثری مانند برنامه‌ریزی دقیق‌تر و نظارت مستمر بر حضور و غیاب استادان اتخاذ شد. برای بهبود سهم‌دهی محصلان در پروژه‌های تحقیقاتی، دیپارتمنت قضاء و حارنوالی برنامه آموزشی ویژه‌ای تحت عنوان "سهم‌گیری محصلان در انکشاف جامعه" را برگزار نمود. این برنامه بر اهمیت نقش محصلان در توسعه و پیشرفت جامعه تأکید داشت و رسالت آن‌ها در این زمینه را روشن ساخت. علاوه بر این، در جلسات مشورتی با اساتید و نمایندگان صنوف، راه‌های مؤثر تشویق محصلان به مشارکت فعال در پروژه‌های تحقیقاتی و اجتماعی مورد بحث و بررسی قرار گرفت. یکی از نتایج این بحث‌ها، گسترش آگاهی در مورد مجله جام دانش بود که مخصوص محصلان طراحی شده و مقالات پژوهشی آنان در این مجله منتشر می‌شود.

در راستای استفاده بهینه از تکنولوژی نیز، پورتال‌های محصلان و اساتید تقویت گردید. به این ترتیب، حاضری محصلان به‌طور الکترونیکی ثبت می‌شود و محصلان قادر هستند به‌صورت آنلاین اساتید خود را ارزیابی کنند. علاوه بر این، محصلان از طریق پورتال‌های خود می‌توانند به بسیاری از خدمات آموزشی و اداری دسترسی پیدا کنند، از جمله ارتباط با مدیریت تدریسی یا آمریت دیپارتمنت، که این امر روندهای اجرایی و آموزشی را تسهیل می‌کند.

پلان رفع نواقص سال تحصیلی ۱۴۰۲

شماره	نقاط ضعف	پلان بهبود	مسؤول اجرا	زمان اجرا	شواهد اجرا	ملاحظات
۱	غیابت استاد	کنترل حاضری اساتید توسط آمریت دیپارتمنت ها، گزارش آن به ریاست پوهنچی.	مدیریت تدریسی	شروع سمسٹر	حاضری های اساتید، حاضری آنلاین محصلان، راپوهای حاضری اساتید جهت ارسال به بخش مالی	

۲	سهم گیری اندک محصلان در پروژه های تحقیقاتی	برای اساتید توصیه گردد تا با شیوه های مختلف محصلین را تشویق و سهمگیری به پروژه های تحقیقاتی نمایند.	اساتید	در طول سمستر	تحقیق مشترک خشونت های خانوادگی به راهنمایی استاد محمد طارق وامق و دو تن از محصلان دیپارتمنت قضاء و حارنوالی
۳	میزان پائین استفاده محصلین از تکنولوژی جهت گسترش دانش و ارائه تحقیقات	ایجاد دوره های آموزشی جهت گسترش سطح معلومات از تکنالوژی و بخصوص استفاده از کامپیوتر	اساتید و تیم فناوری پوهنتون به هماهنگی دیپارتمنت ها	۳ هفته پس از آغاز سمستر تحصیلی	تقویت پورتال های اساتید و محصلان (مشاهده عینی پورتال ها) ارزیابی اساتید به صورت آنلاین.

نظریات و پیش نهادات هیأت:

اقدامات انجام شده برای افزایش مشارکت محصلان در پروژه های تحقیقاتی، هرچند مثبت، کافی نبوده و نیاز به اقدامات مؤثرتری دارد. به ویژه، هیأت بر لزوم ایجاد پروژه های تحقیقاتی عملیاتی و مشترک با نهادهای بیرونی، تشویق و پاداش دهی به محصلان فعال، تقویت مهارت های پژوهشی و آموزشی محصلان، و توسعه پلتفرم های دیجیتال برای مشارکت بیشتر محصلان در تحقیقات تأکید دارد.

۶. پیشرفت محصلان (تعداد محصلانی که سال های تحصیلی را با موفقیت سپری نموده و تعداد فارغان):

جدول جدیدالشمولان چهار سال اخیر با ذکر منفکی و تأجیلی

سال	جدیدالشمول	منفک	فیصدی منفک	تأجیل	فیصدی تأجیل
۱۴۰۲	۱۲	۰	۰	۲	۱۶.۶٪
۱۴۰۱	۲۴	۰	۰	۵	۲۰.۸٪
۱۴۰۰	۱۳۷	۰	۰	۱۷	۱۲.۴٪
۱۳۹۹	۲۸۸	۰	۰	۱۰	۳.۴٪

تبصره: در سال های اخیر، روند پذیرش محصلان در دیپارتمنت قضاء و حارنوالی کاهش قابل توجهی داشته است. این گزارش به تحلیل دلایل این کاهش در چهار سال اخیر (۱۳۹۹ تا ۱۴۰۲) می پردازد و عوامل مختلفی را که ممکن است در این کاهش تأثیرگذار بوده باشند، بررسی می کند. تحلیل حاضر بر اساس داده های موجود و مشاهدات عمومی صورت گرفته است.

۱. تأثیرات جهانی و بحران کرونا (۱۳۹۹ - ۱۴۰۰)

با شیوع ویروس کرونا در سطح جهانی، تمامی بخش‌های اجتماعی و اقتصادی کشور تحت تأثیر قرار گرفتند. محدودیت‌های ایجاد شده در پی این بحران باعث شد تا بسیاری از برنامه‌های آموزشی به طور موقت تعطیل شوند و آموزش‌های حضوری جای خود را به آموزش‌های آنلاین دهند. این تغییرات در آموزش و فرآیندهای پذیرش محصلان ممکن است به دلیل مشکلات عملی در دسترسی به منابع آموزشی و کاهش انگیزه‌ها، منجر به کاهش جذب محصلان گردیده باشد.

۲. تغییرات سیاسی و اجتماعی در سال ۱۴۰۰:

در سال ۱۴۰۰، افغانستان دستخوش تغییرات عمده‌ای در نظام سیاسی کشور شد. این تغییرات منجر به بروز عدم اطمینان و چالش‌های جدی در نظام آموزشی و قضائی گردید. در چنین شرایطی، برخی از افراد ممکن است به دلیل نگرانی‌های ناشی از تغییرات ساختاری سیاسی، از ادامه تحصیل در رشته‌های قضاء و حارنوالی منصرف شده باشند.

علاوه بر این، تغییرات در برنامه‌های آموزشی و وضعیت کلی جامعه، انگیزه تعدادی از محصلان را برای ادامه تحصیل در این حوزه را کاهش داده است. این مسائل تأثیر منفی بر روند آموزشی و تربیت متخصصان در زمینه‌های قضائی و عدلی داشته و نیاز به اقدامات اصلاحی و تقویتی در این زمینه را برجسته ساخته است.

۳. چالش‌های اقتصادی و اجتماعی:

با گذشت زمان و به ویژه در سال‌های ۱۴۰۱ و ۱۴۰۲، مشکلات اقتصادی در کشور افزایش یافته و بسیاری از خانواده‌ها با چالش‌های مالی روبرو شدند. این شرایط باعث شد که برخی از خانواده‌ها دیگر قادر به حمایت مالی از تحصیل فرزندان خود نباشند و در نتیجه، محصلان کمتری به تحصیل در رشته‌های قضائی و حقوقی ادامه دهند. علاوه بر این، شرایط اقتصادی و اجتماعی می‌تواند انگیزه محصلان را برای انتخاب رشته‌های حقوقی کاهش دهد و آن‌ها را به سمت رشته‌های دیگر با پتانسیل اشتغال بیشتر هدایت کند.

۴. تغییرات در قوانین و لغو بعضی از مقررات قانونی:

در سال‌های اخیر، تغییرات در قوانین و مقررات کشور و بازنگری در برخی از قوانین و ساختار ارگان‌های عدلی و قضایی، منجر به تعدیلاتی در این حوزه شده است. این تغییرات ممکن است برای محصلانی که در رشته‌های حقوقی و قضائی تحصیل می‌کنند یا قصد ادامه تحصیل دارند، سؤالات و دغدغه‌هایی ایجاد کرده باشد. تغییرات ساختاری و قانونی می‌تواند چالش‌هایی را در برنامه‌ریزی تحصیلی محصلان به وجود آورد و ضرورت تطبیق نظام آموزشی با شرایط جدید را برجسته سازد.

جدول فارغان چهار سال اخیر

سال	تعداد فارغان	درصد افزایش نسبت سال قبل	درصد کاهش نسبت به سال قبل
۱۴۰۲	۱۰	۰٪	۸۹.۱۳٪
۱۴۰۱	۹۲	۰٪	۲۶.۹۸٪
۱۴۰۰	۱۲۶	۳۴٪	
۱۳۹۹	۸۲	۰٪	

۱. کاهش شدید تعداد فارغان در سال ۱۴۰۲ نسبت به ۱۴۰۱ (۸۹.۱۳٪)

تأثیرات منفی بر ظرفیت‌ها و برنامه‌ها: کاهش ۸۹.۱۳ درصدی تعداد فارغان از سال ۱۴۰۱ به ۱۴۰۲ به وضوح نشان می‌دهد که در این دوره، تعداد افراد فارغ‌التحصیل شده به طور چشمگیری کاهش یافته است. این امر می‌تواند به دلایل مختلفی همچون کاهش پذیرش یا محدودیت در ظرفیت‌های آموزشی، بحران‌های اقتصادی یا مشکلات اجتماعی (مثل کاهش تمایل به ادامه تحصیل یا مشکلات مالی خانواده‌ها) مرتبط باشد. این کاهش به طور مستقیم بر روی منابع انسانی و ظرفیت‌های تولیدی کشور تأثیر منفی خواهد گذاشت.

تأثیرات سیاسی و اجتماعی: کاهش چشمگیر تعداد فارغان می‌تواند به تغییرات سیاسی و اجتماعی کشور مربوط باشد. فشارهای اجتماعی ممکن است انگیزه جوانان را برای ادامه تحصیل کاهش داده باشد. نوسانات اقتصادی و عدم چشم‌انداز روشن برای آینده، می‌تواند منجر به کاهش اعتماد به سیستم آموزشی و تحصیلی شود. در نتیجه، برخی از جوانان ممکن است ترجیح دهند که به جای ادامه تحصیل، وارد بازار کار شوند.

محرومیت دختران از تحصیل: علاوه بر مسائل اقتصادی و سیاسی، می‌توان به محرومیت دختران از تحصیل نیز اشاره کرد. این مسئله نه تنها بر وضعیت تحصیلی زنان تأثیر می‌گذارد، بلکه بر روند کلی توسعه اجتماعی و اقتصادی کشور نیز تأثیر منفی خواهد داشت.

۲. کاهش تعداد فارغان در سال ۱۴۰۱ نسبت به ۱۴۰۰ (۲۶.۹۸٪)

دلایل احتمالی: کاهش ۲۶.۹۸ درصدی از سال ۱۴۰۰ به ۱۴۰۱ می‌تواند به دلایل متعددی مانند مشکلات اقتصادی، تغییرات در سیاست‌های پذیرش، کاهش ظرفیت‌های آموزشی، یا حتی کاهش علاقه به تحصیل در بعضی رشته‌ها مربوط باشد. این کاهش می‌تواند ناشی از مشکلات مالی و اجتماعی خانواده‌ها باشد که ممکن است توانایی

پرداخت هزینه‌های تحصیل را نداشته باشند، یا حتی به دلیل کاهش تمایل به تحصیل در رشته‌های خاص که به نظر می‌رسد پس از فارغ‌التحصیلی شغل مناسب برای آن‌ها وجود نخواهد داشت.

کاهش فرصت‌های شغلی: این کاهش در تعداد فارغان، می‌تواند بازتابی از کاهش فرصت‌های شغلی برای فارغ‌التحصیلان این رشته باشد. زیرا انگیزه برای ادامه تحصیل در برخی از افراد به شدت کاهش یافته است در کنار آن بحران‌های اقتصادی بر روی شرایط معیشتی مردم تأثیر گذاشته، ممکن است موجب شده باشد که جوانان احساس کنند که ادامه تحصیل هیچ فایده‌ای ندارد

کاهش انگیزه برای ادامه تحصیل: علاوه بر مشکلات اقتصادی، کاهش انگیزه برای ادامه تحصیل نیز ممکن است ناشی از بیکاری و عدم تطابق بین تحصیلات و نیازهای بازار کار باشد. فارغ‌التحصیلانی که در جستجوی شغل هستند، به احتمال زیاد در مواجهه با بیکاری یا شغل‌های نامناسب، انگیزه خود را برای ادامه تحصیل از دست می‌دهند.

۳. افزایش تعداد فارغان در سال ۱۴۰۰ نسبت به ۱۳۹۹ (۳۴٪)

اثرات مثبت بر روی بازار کار و توانمندی‌های ملی: افزایش ۳۴ درصدی تعداد فارغان در سال ۱۴۰۰ نسبت به ۱۳۹۹ نشان‌دهنده تغییرات مثبت در روند تحصیلی و افزایش ظرفیت‌های آموزشی است. این افزایش می‌تواند نشانه‌ای از بهبود در جذب محصلان و فراهم کردن امکانات آموزشی بیشتر باشد که به تقویت نیروی کار متخصص کمک می‌کند. این امر می‌تواند در کوتاه‌مدت به نفع کشور باشد زیرا نیروی کار تحصیل کرده بیشتر می‌تواند به رشد اقتصادی و تقویت صنایع کمک کند.

چالش‌های موجود در استفاده از این نیروی انسانی: اگرچه این افزایش تعداد فارغان از نظر اقتصادی مثبت به نظر می‌رسد، اما باید در نظر داشت که چالش‌های بازار کار و عدم تناسب بین تخصص‌های فارغان و نیازهای بازار کار نیز می‌تواند ایجاد مشکلاتی در جذب این نیروی انسانی ماهر به اشتغال‌های مناسب ایجاد کند. در صورتی که این افراد در شغل‌های متناسب با تخصص خود مشغول به کار نشوند، ممکن است دچار بیکاری یا اشتغال ناقص شوند.

نظریات و پیش‌نهادهای هیأت:

هیات ارزیابی کننده بعد از مشاهده تغییرات اذعان داشتند که تغییرات در آمار فارغان تنها به عوامل آموزشی مربوط نمی شود، بلکه مسائل اجتماعی و اقتصادی نقش مؤثرتری در این تغییرات داشته است با این وجود دیپارتمنت قضاء و ملزم است به منظور افزایش تعداد محصلان و در نتیجه تعداد فارغان باید موارد ذیل را در نظر بگیرد.

افزایش کیفیت آموزش و حمایت از فارغ التحصیلان: باید برنامه های کارآموزی و اشتغال مناسب برای فارغ التحصیلان به ویژه در رشته قضاء و حارنوالی به اجرا درآید تا فارغ التحصیلان بتوانند مهارت های لازم برای ورود به بازار کار را کسب کنند.

حمایت مالی از محصلان: در شرایط اقتصادی دشوار، حمایت های مالی و اجتماعی برای محصلان، به ویژه کسانی که از خانواده های کم درآمد هستند، می تواند نقش مهمی در تشویق آن ها به ادامه تحصیل ایفا کند.

افزایش آگاهی عمومی: پیشنهاد می شود که استراتژی های تبلیغاتی به صورت منسجم و هدفمند در سطح محلی و ملی طراحی و اجرا گردد تا محصلان و فارغ التحصیلان بالقوه در خصوص فرصت های تحصیلی موجود در دیپارتمنت قضاء و حارنوالی آگاه شوند. به منظور حصول این مهم می تواند از رسانه های جمعی، تبلیغات دیجیتال، و همکاری با نهاد های عدلی و قضای استفاده مؤثر نمود.

همکاری با نهادهای دولتی و بخش خصوصی برای ایجاد فرصت های کارآموزی: یکی از اولویت های مهم برای توسعه قابلیت های محصلان رشته قضاء و حارنوالی، فراهم آوردن فرصت های کارآموزی است. پیشنهاد می شود که همکاری های مستمری با نهادها و ارگان های دولتی (مانند ارگان های عدلی و قضایی) و بخش خصوصی (شرکت های حقوقی، مؤسسات مشاوره حقوقی و دفاتر وکالت) برقرار گردد تا فرصت های کارآموزی و تجربیات عملی برای محصلان ایجاد شود.

برگزاری کارگاه ها و سمینارهای اشتغال زایی برای آشنایی محصلان با بازار کار: به منظور آگاهی دهی و تسهیل فرآیند اشتغال محصلان رشته قضاء و حارنوالی، پیشنهاد می شود که کارگاه ها و سمینارهای شغلی منظم برای آشنایی محصلان با فرصت های شغلی و نیازهای موجود در بازار کار برگزار گردد. این کارگاه ها می تواند شامل موضوعات مختلف مانند چگونگی ورود به حرفه وکالت، داوری، مشاوره حقوقی، فعالیت در حارنوالی و سایر شاخه های مرتبط باشد. همچنین، برگزاری نشست های تخصصی با حضور کارشناسان در این حوزه می تواند به محصلان کمک کند تا درک بهتری از چالش ها و فرصت های شغلی در این حوزه پیدا کنند.

۷. استخدام (جدول احصائیه و نسبت فارغان هر سال که در بازار کار استخدام شده اند):

جدول استخدام شده گان

سال	تعداد فارغان	استخدام شده گان	درصد استخدام شدگان	استخدام مطابق رشته	ادامه تحصیل در مقاطع بالاتر
۱۴۰۲	۱۰	۳	۳۰٪	۱	۱
۱۴۰۱	۹۲	۲۰	۲۱٪	۱۶	۳
۱۴۰۰	۱۲۶	۴۸	۳۸٪	۲۷	۲
۱۳۹۹	۸۲	۵۷	۶۹.۵۱٪	۴۰	۲

تبصره: با توجه به جدول فوق، می توان روند استخدام فارغ التحصیلان در چهار سال گذشته را بررسی کرده و

دلایل کاهش استخدام ها و درصد اشتغال را تحلیل کرد:

در سال ۱۳۹۹، بیشترین درصد استخدام شدگان را داریم، به طوری که ۶۹.۵۱٪ از فارغ التحصیلان توانسته اند وارد بازار کار شوند. این رقم نشان دهنده وضعیت مطلوب بازار کار برای فارغ التحصیلان این رشته است. چند عامل می تواند موجب این وضعیت شود: نیاز بالا به فارغ التحصیلان حقوقی و قضائی: در این سال بازار کار به خصوص در نهاد های عدلی قضایی برای افرادی با مهارت های حقوقی و قضائی باز بوده است، مخصوصاً برگذار شدن امتحانات ستاژ قضایی و وکالت دفاع سبب شد که جمع کثیری از فارغان این رشته مشغول کار در این نهاد ها شوند، از طرفی وجود پروژه های متعدد کارروزی فرصت مساعد جذب شدن این فارغان بوده است. فرصت های

شغلی زیادی که در این سال برای فارغ التحصیلان این رشته وجود داشته باعث اشتغال تعداد زیادی از آنها در شغل های مرتبط با رشته خود شد.

در سال ۱۴۰۰، با افزایش تعداد فارغ التحصیلان به ۱۲۶ نفر، تعداد استخدام شدگان به ۴۸ نفر کاهش یافت. این کاهش در استخدام ها، باعث شده که درصد استخدام به ۳۸٪ برسد. چند دلیل می تواند برای این کاهش در استخدام مطرح باشد، افزایش رقابت در بازار کار: افزایش تعداد فارغ التحصیلان (۱۲۶ نفر در مقابل ۸۲ نفر در سال ۱۳۹۹) به این معنی است که رقابت برای شغل های موجود بیشتر شده است. تعداد فرصت های شغلی ثابت یا حتی کاهش یافته است در حالی که تعداد متقاضیان افزایش یافته است. همچنین بحران های اقتصادی یا مشکلات مالی منجر به کاهش فرصت های شغلی در بخش های عمومی و خصوصی شده است.

در سال ۱۴۰۱ با توجه به وضعیت اقتصادی و اجتماعی کشور و تأثیرات آن بر بازار کار، مشاهده می شود که اشتغال فارغ التحصیلان در این سال با کاهش قابل توجهی مواجه شده است. در این گزارش، دلایل عمده این کاهش مورد بررسی قرار گرفته و تحلیل هایی ارائه می شود که ممکن است به درک بهتر این وضعیت کمک کند: تغییرات در نظام سیاسی : در سال های اخیر، تغییرات مختلف در سیاست های داخلی و خارجی کشور موجب بی ثباتی های اقتصادی و اجتماعی شده است. این تغییرات ممکن است بر بازار کار و فرصت های شغلی تأثیر منفی گذاشته و به کاهش اشتغال منجر شده باشد. علاوه بر این، سیاست های دولتی و تغییرات مستمر در برنامه های اجرایی می تواند بر تصمیم گیری های کارفرمایان تأثیر گذار باشد و روند استخدام را محدود کند.

بسته شدن نهادهای خارجی : در پی تحولات اخیر، بسیاری از نهادها و سازمان های بین المللی که در کشور فعال بودند، تصمیم به کاهش یا توقف فعالیت های خود گرفتند. این بسته شدن نهادها و محدودیت های ناشی از تغییرات بین المللی می تواند تأثیر زیادی بر اشتغال داشته باشد، به ویژه در بخش هایی که وابسته به همکاری های خارجی بودند. در نتیجه، برخی از فرصت های شغلی که به طور معمول از این نهادها کاهش یافته است.

بحران های اقتصادی در جامعه : در سال ۱۴۰۱، کشور با مشکلات اقتصادی متعددی روبه رو بود که شامل افزایش تورم، کاهش قدرت خرید مردم، و افت تولید داخلی بود. این بحران ها باعث کاهش چشمگیر تقاضا برای خدمات و کالاها شد و در نتیجه کارفرمایان نیاز به کاهش هزینه ها و محدود کردن استخدام ها پیدا کردند. در این شرایط، کارفرمایان ترجیح دادند که افراد با تخصص های خاص و تجربه کاری بیشتری را جذب کنند، که این موضوع منجر به دشوارتر شدن اشتغال برای فارغ التحصیلان جدید شد.

در سال ۱۴۰۲، تعداد فارغ التحصیلان رشته‌های قضائی به ۱۰ نفر کاهش یافته است و تنها ۳ نفر از آن‌ها توانسته‌اند به شغل مرتبط با رشته خود دست یابند که معادل ۳۰٪ از فارغ التحصیلان می‌شود. این کاهش چشمگیر در تعداد فارغ التحصیلان و اشتغال به دلایل مختلفی می‌تواند باشد:

تغییرات در ساختارهای داخلی ارگان‌های عدلی و قضائی: در سال‌های اخیر، تغییرات گسترده‌ای در نظام سیاسی کشور و همچنین در ساختارهای داخلی ارگان‌های عدلی و قضائی رخ داده است. این تغییرات به ویژه در نهادهایی مانند محاکم، حارنوالی‌ها و دیگر ارگان‌های قضائی تأثیر زیادی بر اشتغال فارغ التحصیلان رشته‌های قضائی - حارنوالی داشته است. کاهش تعداد استخدام‌ها و محدودیت‌های شدید در روند استخدام در این نهادها باعث کاهش فرصت‌های شغلی برای فارغ التحصیلان این رشته‌ها شده است.

بسته شدن نهادهای خارجی: با تحولات اخیر در کشور و تغییرات در سیاست‌های داخلی، بسیاری از نهادها و سازمان‌های بین‌المللی که در کشور فعال بودند، دفتر خود را بسته و فعالیت‌های خود را کاهش دادند. این امر نه تنها بر بخش‌های مختلف اقتصادی تأثیر گذاشت، بلکه موجب کاهش فرصت‌های شغلی در بخش‌هایی شد که به همکاری‌های خارجی وابسته بودند. در این راستا، فارغ التحصیلان بسیاری که به ویژه در رشته‌های حقوق بین‌الملل، حقوق بشر، و مسائل قضائی مرتبط با نهادهای خارجی تحصیل کرده بودند، نتوانسته‌اند به شغل‌های مرتبط با رشته خود دست یابند.

نظریات و پیش‌نهادهای هیأت:

تحلیل دلایل کاهش اشتغال و افزایش فرصت‌های شغلی: برای جبران کاهش اشتغال، دیپارتمنت باید همکاری‌های متعددی را با نهادهای بین‌المللی ایجاد کند و فارغ التحصیلان را برای مشاغل غیردولتی از طریق کارآموزی و دوره‌های مهارت‌آموزی آماده کند.

افزایش ظرفیت پذیرش دانشجو: با ارائه بورسیه‌های تحصیلی و دوره‌های آنلاین یا نیمه‌حضوری، می‌توان تعداد محصلان را افزایش داد و فرصت‌های آموزشی بیشتری فراهم کرد.

ارتقای مهارت‌های حرفه‌ای فارغ التحصیلان: برگزاری دوره‌های تخصصی در زمینه‌های جدید حقوقی و ایجاد شبکه‌های حرفه‌ای برای فارغ التحصیلان، موجب افزایش توانمندی‌های شغلی و ارتباطات آنان خواهد شد.

تحلیل نیاز بازار کار و انطباق برنامه‌های آموزشی: دیپارتمنت باید تغییرات بازار کار را به‌طور مستمر پیگیری کرده و برنامه‌های آموزشی خود را با نیازهای واقعی بازار هماهنگ سازد تا فارغ‌التحصیلان با تخصص‌های جدید وارد بازار شوند.

حمایت از نوآوری در آموزش و پژوهش: تشویق به تحقیقات کاربردی که به حل مسائل حقوقی و نیازهای جامعه کمک کند، می‌تواند جذب محصلان را افزایش دهد و فارغ‌التحصیلان را به شغل‌های مرتبط هدایت کند.

۸. نظریات محصلان بر مبنای تجارب دوره تحصیلی

در این بخش دیدگاه ۵۴٪ از محصلان بر حال دیپارتمنت قضاء و حارنوالی در مورد وضعیت این دیپارتمنت جمع آوری شده است، این فعالیت از طریق توزیع پرسشنامه برای محصلان دیپارتمنت در جلسات متعددی که با محصلان صنوف متفاوت برگزار شده انجام گردیده است، پرسشنامه حاوی سوالاتی است که محصلان در مورد جنبه‌های مختلف تدریس، از جمله نحوه تدریس اساتید، استفاده از تکنالوژی، روش‌های آموزشی، مواد درسی، منابع و کیفیت ارزیابی‌ها اظهار نظر کرده‌اند. این سوالات می‌توانند بخش مهمی از تحلیل داده‌ها برای شناسایی نقاط قوت و ضعف برنامه‌های آموزشی دیپارتمنت قضاء و حارنوالی باشد.

موارد برجسته در پرسشنامه:

روش‌های تدریس و تعامل استاد محصل: سوالاتی مثل "اساتید با آمادگی قبلی برای ارائه مطالب درسی و رعایت پیوستگی و انسجام مطالب به صنف حاضر می‌شوند" و "اساتید اشتراک فعالانه محصلان را در بحث‌های صنفی و سایر فعالیت‌های آموزشی ترغیب می‌نمایند" نشان‌دهنده توجه به کیفیت تدریس و تعامل اساتید با محصلان است.

استفاده از فناوری و منابع آموزشی: سوالاتی نظیر "اساتید در روند تدریس از تکنولوژی جدید استفاده می‌نمایند" و "منابع آموزشی مانند: کتابخانه، منابع تکنولوژی، محیط و سایر سهولت‌های آموزشی مناسب وجود دارد" به ارزیابی استفاده از ابزارهای نوین آموزشی و منابع کمک می‌کند.

کیفیت مواد درسی: سوالاتی چون "مواد درسی شامل کتاب و لکچر نوت، جدید و قابل استفاده می‌باشد" و "برنامه به شکل مسلکی مطابق به رشته تدریس می‌گردد" تمرکز دارند بر به‌روز بودن محتوای آموزشی و تطابق آن با نیازهای حرفه‌ای.

تحلیل داده‌ها: در فرآیند تحلیل این داده‌ها، چند نکته مهم قابل توجه است:

نقاط قوت:

کیفیت تدریس: به نظر می‌رسد که بیشتر محصلان از نحوه تدریس اساتید رضایت دارند (در بیشتر سوالات، تعداد پاسخ‌های «کاملاً موافق» و «موافق» بیشتر از دیگر گزینه‌هاست).

استفاده از منابع و تکنولوژی: محصلان به استفاده از منابع و ابزارهای آموزشی همچون کتابخانه، اینترنت و دیگر منابع تکنولوژیکی اشاره کرده‌اند که نشان‌دهنده کیفیت مطلوب این بخش‌هاست.

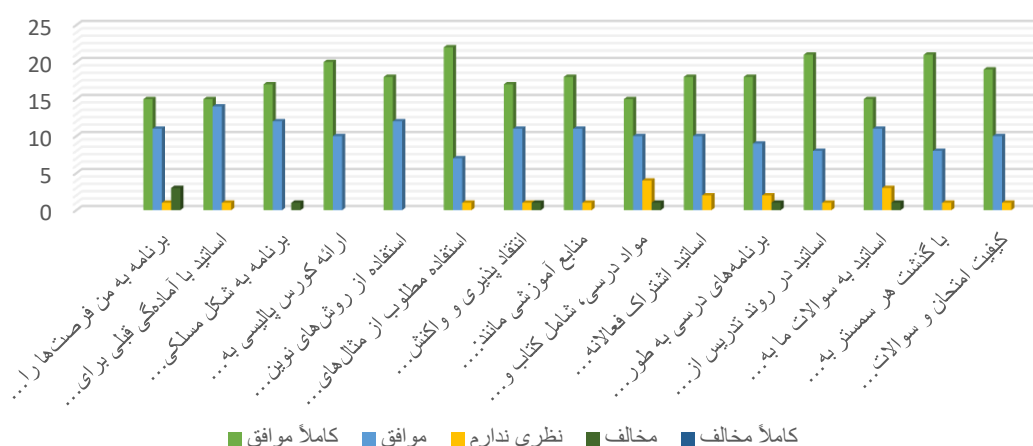
ارتباط استاد-محصل: در بیشتر موارد، به نظر می‌رسد که اساتید در تعامل با محصلان و پاسخگویی به سوالات و انتقادات، رفتار مثبت و مناسبی دارند.

نقاط ضعف:

مسائل مرتبط با محتوا و مواد درسی: برخی محصلان به "قدیمی بودن مواد درسی و کتاب‌ها" اشاره کرده‌اند (بیشتر پاسخ‌ها در مورد سوال "مواد درسی جدید و قابل استفاده می‌باشد" در گزینه‌های مخالف قرار دارند).

روش‌های تدریس و تنوع فعالیت‌ها: اگرچه بیشتر محصلان از تدریس راضی هستند، اما ممکن است بعضی احساس کنند که در روش‌های تدریس تنوع کافی وجود ندارد یا به اندازه کافی از محتوای عملی و کاربردی استفاده نمی‌شود.

دیدگاه محصلان در مورد دیپارتمنت قضاء و حارنوالی

نظریات و پیش‌نهادهای هیأت:

هیأت بعد از بررسی دیدگاه محصلان در مورد دیپارتمنت قضاء و حارنوالی پیشنهادات ذیل را ارائه نموده است.

بهبود روش‌های تدریس: استفاده از روش‌های تدریس فعال و مبتنی بر پژوهش مانند تدریس معکوس و یادگیری مشارکتی برای افزایش مشارکت محصلان و ارتقای تجربه یادگیری.

ارتقای مواد درسی و منابع آموزشی: به‌روزرسانی منابع درسی و افزایش دسترسی به منابع آنلاین برای همگام‌سازی مواد با تحولات علمی و نیازهای بازار کار.

استفاده بیشتر از فناوری در تدریس: گسترش استفاده از ابزارهای دیجیتال و پلتفرم‌های آموزشی آنلاین

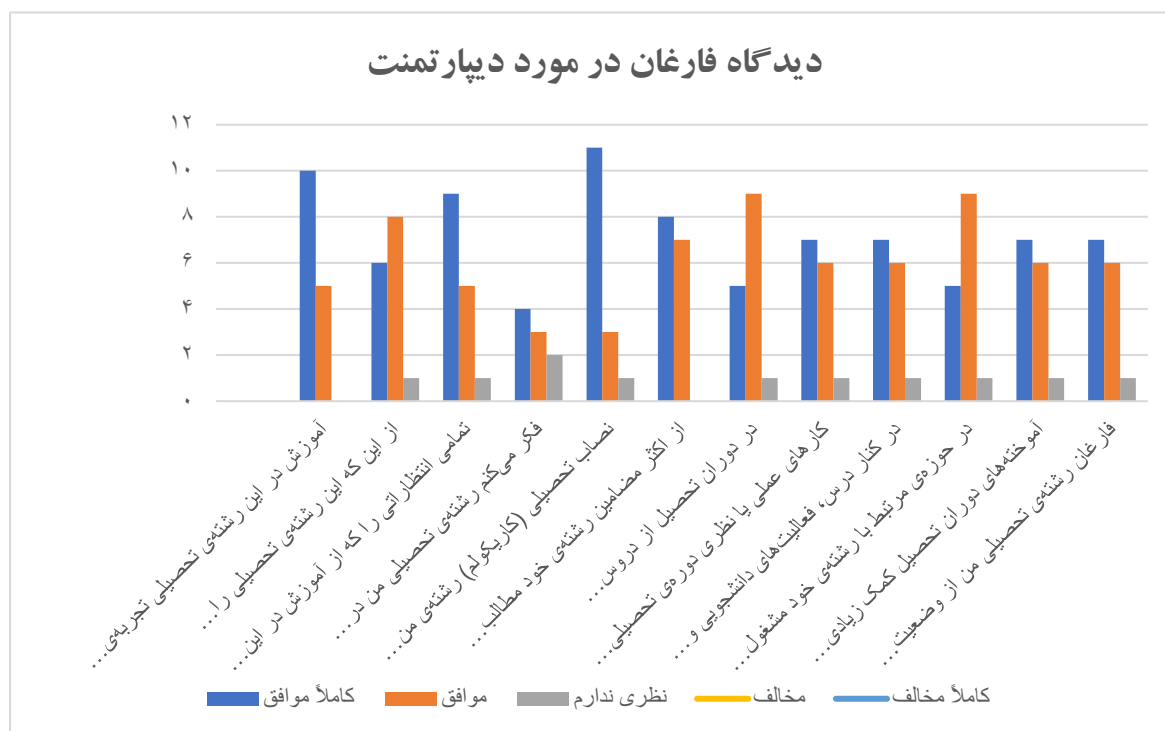
برای تقویت فرآیند یادگیری و بهبود دسترسی به محتوای درسی.

تقویت ارتباط استاد و محصل: برگزاری جلسات مشاوره و بازخورد منظم برای پاسخگویی به نیازهای

تحصیلی محصلان و ایجاد فضای گفت‌وگو برای مشارکت آنان در فرآیندهای آموزشی.

۹. نظریات فارغان بر مبنای تجارب

پرسشنامه‌ی موجود نگرش فارغان رشته‌ی قضاء و حارنوالی را نسبت به کیفیت آموزش و تجربه تحصیلی آن‌ها بررسی می‌کند. این نظرسنجی با هدف تحلیل جنبه‌های مختلف تحصیل در این رشته، شامل رضایت از محتوای دروس، اثربخشی دروس عملی، و تطابق آموزش با بازار کار طراحی شده است. نتایج به‌دست آمده نشان‌دهنده‌ی تجربیات مثبت فارغان از جنبه‌های مختلف آموزشی است، اما در عین حال برخی از نقاط ضعف و زمینه‌های نیازمند بهبود در روند تحصیلی و شغلی فارغان نیز شناسایی شده است.

نکات مثبت:

رضایت کلی از آموزش و تجربه تحصیلی: اکثریت پاسخ‌دهندگان (۱۵ نفر از ۲۰ نفر) از اینکه این رشته را

انتخاب کرده‌اند راضی هستند و بیشتر افراد موافقند که آموزش در این رشته تجربه خوبی بوده است. این نشان‌دهنده

کیفیت بالای آموزش و تجربه مثبت در دوران تحصیل است.

نصاب تحصیلی مفید و موثر: بیش از ۷۰٪ پاسخ‌دهندگان به این نتیجه رسیده‌اند که نصاب تحصیلی مفید و موثر بوده است. این نشان می‌دهد که محتوای درسی از نظر اکثر فارغان کاربردی و موثر بوده است.

آموزش عملی و تجربی مفید: اکثر فارغان معتقدند که از دروس عملی/ساحوی و تطبیقی به طور مؤثری استفاده کرده‌اند و این تجربیات به آن‌ها در تطبیق با محیط کار و جامعه کمک کرده است. همچنین، اکثریت معتقدند که آموخته‌هایشان به یافتن شغل مناسب کمک کرده است، که نشان‌دهنده ارتباط خوب بین آموزش و بازار کار است.

مشغولیت شغلی فارغان در حوزه مرتبط با رشته: بیشتر فارغان در حال حاضر در حوزه‌های مرتبط با رشته خود مشغول به فعالیت هستند. این به این معناست که آموزش و مهارت‌های دریافتی در رشته قضاء و حارنوالی، به فارغان کمک کرده که در شغل‌های مرتبط با رشته خود مشغول شوند.

نکات منفی:

عدم توافق در مورد مسیر آینده رشته: در سوالی که پرسیده شده "فکر می‌کنم رشته‌ی تحصیلی من در مسیر درستی حرکت می‌کند"، پاسخ‌ها بسیار متنوع بوده است. برخی از فارغان (۶ نفر از ۲۰ نفر) مخالف یا کاملاً مخالف هستند که این نشان‌دهنده نگرانی یا تردید در مورد آینده و جهت‌گیری این رشته تحصیلی است.

دروس و فعالیت‌های عملی: با وجود اینکه اکثریت فارغان معتقدند که از دروس عملی استفاده کرده‌اند، هنوز درصدی از پاسخ‌دهندگان (۵ نفر از ۲۰ نفر) از این تجربه راضی نبوده‌اند یا به نظر می‌رسد که این بخش از آموزش نتوانسته است به طور کامل انتظارات آنان را برآورده کند. این ممکن است به خاطر نقص در کیفیت یا تنوع تجربیات عملی باشد.

فعالیت‌های دانشجویی و گروهی: هرچند اکثر فارغان اشاره به وجود فعالیت‌های دانشجویی و گروهی در دیپارتمنت دارند، اما در برخی از پاسخ‌ها، دیده می‌شود که این فعالیت‌ها نتوانسته است برای همه جذاب یا موثر باشد. این به معنای نیاز به تقویت و توسعه بیشتر این بخش در دوران تحصیل است.

وضعیت کاری فارغان: گرچه بیشتر فارغان از وضعیت کاری خود راضی هستند، هنوز برخی احساس می‌کنند که وضعیت شغلی فارغان به اندازه کافی راضی‌کننده نیست یا نیاز به بهبود دارد. در برخی موارد، این به احتمال زیاد به کیفیت بازار کار یا فرصت‌های شغلی مرتبط با رشته باز می‌گردد.

زمینه‌های نیازمند بهبود:

تقویت جهت‌گیری و آینده رشته: برای رفع نگرانی‌های فارغان در مورد مسیر آینده رشته، ضروری است که برنامه‌های آموزشی و تحصیلی به طور مستمر بازبینی و به‌روزرسانی شوند. این شامل ایجاد دیدگاه روشن‌تر در مورد آینده شغلی، نقش فارغان در جامعه و تحلیل تغییرات لازم در محتوای آموزشی می‌شود.

ارتقاء کیفیت و تنوع دروس عملی: با توجه به اینکه برخی از فارغان به کیفیت و اثربخشی دروس عملی انتقاد دارند، می‌توان با افزودن دروس عملی بیشتر و متنوع‌تر، همچنین فراهم کردن فرصت‌های بیشتر برای مشارکت در پروژه‌های واقعی، این بخش را تقویت کرد.

تقویت فعالیت‌های دانشجویی و گروهی: توسعه بیشتر فعالیت‌های دانشجویی و گروهی که به رشد فردی و حرفه‌ای محصلان کمک کند، می‌تواند باعث بهبود تجربه تحصیلی شود. این فعالیت‌ها می‌توانند شامل کارگاه‌های توسعه مهارت، برنامه‌های مشاوره شغلی، یا فرصت‌های بیشتر برای همکاری‌های گروهی باشند.

بهبود تطابق آموزش با نیازهای بازار کار: با توجه به اینکه آموخته‌های دوران تحصیل به پیدا کردن شغل کمک کرده است، اما هنوز برخی فارغان احساس می‌کنند که وضعیت شغلی‌شان نیاز به بهبود دارد، می‌توان همکاری‌های بیشتر با نهادهای شغلی و موسسات دولتی و خصوصی ایجاد کرد تا فارغان در پیدا کردن شغل‌های بهتر کمک شوند.

نظریات و پیش‌نهادهای هیأت:

تقویت دروس عملی و تجربی: افزایش فرصت‌های کارآموزی و پروژه‌های عملی در نهادهای قضائی و حقوقی برای ارتقای مهارت‌های عملی محصلان.

حمایت شغلی و فعالیت‌های دانشجویی: برگزاری برنامه‌های مشاوره شغلی و همکاری با نهادهای مختلف برای کمک به فارغان در پیدا کردن شغل مناسب. همچنین تقویت فعالیت‌های دانشجویی و گروهی.

بازنگری نصاب تحصیلی: به‌روزرسانی محتوای دروس به‌منظور تطابق با تحولات جدید در عرصه‌های قضائی و نیازهای بازار کار.

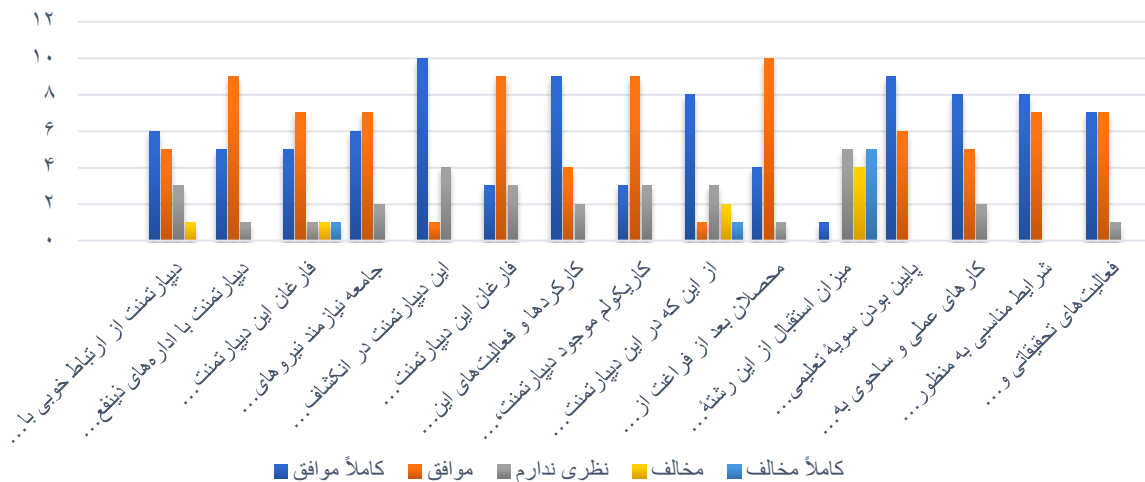
پشتیبانی از پژوهش‌های علمی: ارائه حمایت‌های بیشتر برای فعالیت‌های پژوهشی محصلان مانند برگزاری کارگاه‌ها و کنفرانس‌ها.

تعامل با فارغان: ایجاد نظرسنجی‌های منظم برای دریافت بازخورد از فارغان و شناسایی نیازها و چالش‌های آن‌ها.

۱۰. نظریات استادان و بهبود کیفیت تدریس

به روز دشنه مورخ ۱۴۰۳/۸/۲۱ جلسه همراه ۱۲ تن از اساتید دایم و قرار دادی دیپارتمنت قضاء و حارنوالی برگزار گردید، استادان این دیپارتمنت دیدگاه‌های خویش را در مورد دیپارتمنت قضاء و حارنوالی ارایه نمودند، تحلیل پاسخ‌های دریافت شده از اساتید در ذیل شرح داده می‌شود.

دیدگاه اساتید در مورد برنامه

نتایج ارزیابی دیپارتمنت از دیدگاه اساتید به طور کلی نشان دهنده عملکرد مثبت و نیز برخی چالش ها در دیپارتمنت قضاء و حارنوالی پوهنهی حقوق و علوم سیاسی است. در اینجا، تحلیل نقاط قوت و ضعف به طور دقیق تر بررسی می شود

نقاط قوت دیپارتمنت از نظر استادان

- **ارتباطات مؤثر:** دیپارتمنت در برقراری ارتباط با سایر دیپارتمنت های هم رشته و نهادهای ذینفع در سطح محلی و ملی عملکرد مثبتی دارد. اکثریت پاسخ دهندگان از تعامل دیپارتمنت با این نهادها رضایت دارند. این امر نشان دهنده توانمندی دیپارتمنت در برقراری روابط کاری و علمی مؤثر است که به تقویت برنامه های آموزشی و پژوهشی کمک می کند.
- **نقش فارغان در جامعه:** فارغان دیپارتمنت از نظر اکثر اساتید توانایی ایفای نقش های کلیدی در رشد و شکوفایی جامعه را دارند. این امر نشان دهنده اهمیت رشته های آموزشی دیپارتمنت در تأمین نیازهای حرفه ای جامعه است. به ویژه، با توجه به نیاز روزافزون جامعه به نیروهای متخصص، فارغان دیپارتمنت قادر به پاسخ گویی به این نیازها هستند.
- **رشد و شکوفایی دیپارتمنت:** دیپارتمنت در راستای اهداف اجتماعی و علمی خود گام های مؤثری برداشته است. اغلب اساتید معتقدند که دیپارتمنت در انکشاف جامعه نقش مؤثری ایفا کرده است. این نقش به ویژه در زمینه تربیت کادرهای متخصص و کمک به توسعه منابع انسانی در بخش های حقوقی و قضائی محسوس است.
- **توجه به پژوهش و تحقیق:** دیپارتمنت از نظر فعالیت های تحقیقاتی و پژوهشی نیز جایگاه مناسبی دارد. بخش عمده ای از اساتید معتقدند که پژوهش در دیپارتمنت جایگاه ویژه ای دارد و به آن توجه کافی

می‌شود. این امر نشان‌دهنده اهمیت دیپارتمنت به تولید علم و ارتقای سطح پژوهش‌های حقوقی و قضائی است.

- **کاریکولم مناسب:** اکثریت پاسخ‌دهندگان معتقدند که کاریکولم موجود در دیپارتمنت توانسته تمامی الزامات مورد نیاز برای تربیت نیروی متخصص را پوشش دهد. این امر نشان‌دهنده تطابق برنامه‌های آموزشی دیپارتمنت با نیازهای بازار کار و روندهای علمی و پژوهشی است.

چالش‌های دیدگاه اساتید:

- **سطح تحصیلی پایین محصلان در دوران مکتب:** یکی از مشکلات عمده‌ای که دیپارتمنت با آن روبه‌رو است، پایین بودن سطح تحصیلی محصلان در دوران مکتب است که بر اساس نتایج پرسش‌نامه از دیدگاه بسیاری از اساتید به عنوان یک مانع مهم در دوران تحصیل محصلان مطرح شده است. این مسئله ممکن است باعث ایجاد چالش‌هایی در انتقال مفاهیم پیچیده و تخصصی حقوقی شود و بر عملکرد کلی دیپارتمنت تأثیر منفی بگذارد. برای رفع این مشکل، دیپارتمنت می‌تواند برنامه‌هایی برای تقویت مهارت‌های پایه‌ای محصلان مانند دوره‌های جبرانی یا تدابیر آموزشی پیشرفته اتخاذ کند.

- **نیاز به افزایش برنامه‌های عملی و ساحوی:** علیرغم این که در کاریکولم به کارهای عملی و ساحوی توجه شده، هنوز برخی پاسخ‌دهندگان به‌ویژه در میان استادان و محصلان به کمبود این جنبه‌ها اشاره کرده‌اند. تقویت فعالیت‌های عملی و فراهم‌سازی فرصت‌های بیشتر برای کارآموزی و تجربه عملی می‌تواند به بهبود کیفیت آموزش و آمادگی فارغان برای ورود به بازار کار کمک کند.

- **پذیرش کمتر رشته:** در حالی که تعداد زیادی از اساتید معتقدند که فارغان این دیپارتمنت می‌توانند در اجتماع نقش‌های برجسته‌ای ایفا کنند، اما در مورد میزان استقبال از رشته نظرات متفاوتی وجود دارد. برخی اساتید به استقبال کم از این رشته اشاره کرده‌اند. برای رفع این مشکل، دیپارتمنت می‌تواند تلاش‌هایی برای ترویج اهمیت این رشته در بین دانش‌آموزان، عموم مردم و نهادهای دولتی و خصوصی انجام دهد.

- **نیاز به بهبود کیفیت تدریس و فعالیت‌های آموزشی:** اگرچه به‌طور کلی استادان از تدریس در دیپارتمنت رضایت دارند، برخی از استادان از نحوه تدریس و شرایط موجود ابراز نارضایتی کرده‌اند. برای بهبود این وضعیت، دیپارتمنت باید بهبود شرایط کاری و آموزشی برای استادان را در نظر بگیرد و به تقویت زیرساخت‌های آموزشی، اعم از منابع آموزشی و حمایت‌های مالی برای پژوهش‌های علمی توجه بیشتری داشته باشد.

- **توسعه منابع بشری و افزایش تخصص‌های علمی:** علی‌رغم این که بیشتر کادر علمی دیپارتمنت از سطح مناسبی برخوردار هستند، نیاز به افزایش تعداد استادان با مدرک دکترا و توسعه مهارت‌های تخصصی در برخی حوزه‌ها، به‌ویژه در زمینه‌های حقوقی و قضائی، احساس می‌شود. این امر می‌تواند به ارتقای

کیفیت آموزش و پژوهش کمک کند و دیپارتمنت را قادر سازد تا در سطح ملی و بین‌المللی جایگاه برجسته‌ای کسب کند.

نظریات و پیش‌نهادهای هیأت:

دیپارتمنت قضاء و حارنوالی پوهنچی حقوق و علوم سیاسی در راستای اهداف آموزشی و اجتماعی خود عملکرد مثبتی داشته است، اما برای مواجهه با چالش‌های آتی و ارتقای کیفیت آموزش و پژوهش، نیاز به بهبود در برخی زمینه‌ها دارد

تقویت آموزش‌های عملی: دیپارتمنت باید فرصت‌های بیشتری برای آموزش‌های عملی و ساحوی ایجاد کند. این می‌تواند شامل گسترش برنامه‌های کارآموزی، همکاری با نهادهای حقوقی و قضائی در جهت فراهم‌آوری تجربیات عملی برای محصلان باشد.

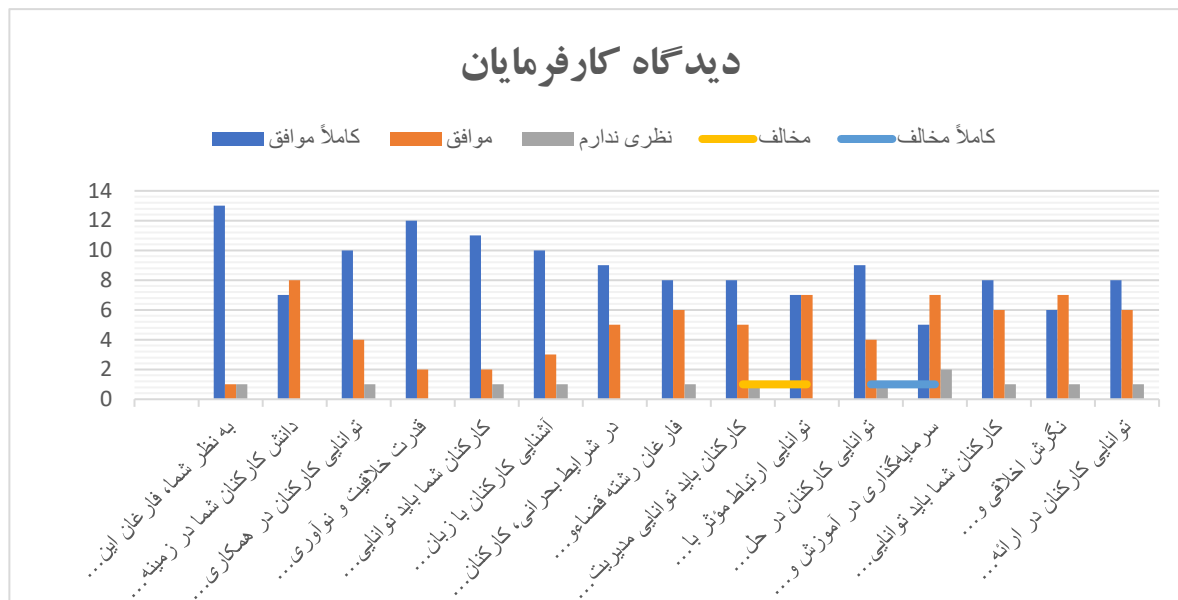
ارتقای سطح علمی محصلان: از آنجا که یکی از چالش‌های عمده پایین بودن سطح تحصیلی محصلان در دوران مکتب است، دیپارتمنت می‌تواند دوره‌های آموزشی جبرانی برای تقویت پایه‌های علمی محصلان در موضوعات کلیدی حقوقی و قضائی فراهم آورد.

استفاده از تکنالوژی: دسترسی به امکانات تکنالوژی مانند لپ‌تاپ‌های سریع، سیستم‌های آموزشی آنلاین و منابع دیجیتال می‌تواند به بهبود کیفیت تدریس و پژوهش کمک کند و دیپارتمنت را در دستیابی به اهداف علمی و آموزشی‌اش یاری کند.

جذب و نگهداری کادر علمی برجسته: دیپارتمنت باید به جذب و نگهداری استادان با مدرک دکترا و تجربه‌های تخصصی بیشتر توجه کند و شرایطی فراهم آورد که بتواند استادان ماهر را در حوزه‌های تخصصی مختلف جذب کند.

۱۱. نظریات کارفرمایان

در طی جلسات متعدد و حضوری که با کارفرمایان حوزه قضاء و حارنوالی برگزار گردید، ۱۴ پرسشنامه از سوی آنها تکمیل شد. این پرسشنامه‌ها به منظور جمع‌آوری نظرات و ارزیابی دیدگاه‌های کارفرمایان نسبت به فارغ‌التحصیلان رشته قضاء و حارنوالی طراحی شده بود. کارفرمایان، در پاسخ به پرسش‌های مختلف، تجربیات و انتظارات خود را در زمینه‌های مختلف مرتبط با این رشته، مانند دانش تخصصی، مهارت‌های ارتباطی، توانایی‌های

فردی و سازمانی، و نیازهای شغلی بیان کردند .

نقاط قوت دیپارتمنت از دیدگاه کارفرمایان

تخصص و دانش عمیق فارغ التحصیلان: بر اساس پاسخ‌ها، اکثریت به اهمیت داشتن دانش تخصصی عمیق برای فارغ‌التحصیلان رشته‌های مرتبط تاکید کرده‌اند. این نشان می‌دهد که دیپارتمنت به داشتن کارکنانی با دانش تخصصی و عمیق توجه دارد که این ویژگی می‌تواند در راستای بهبود عملکرد و اثربخشی سازمان کمک کند.

توانایی همکاری و کار گروهی: پاسخ‌دهندگان به اهمیت توانایی همکاری و انجام کارهای گروهی در سازمان موافق بوده‌اند. این به معنای وجود فرهنگ سازمانی قوی در زمینه کار تیمی و همکاری است که می‌تواند باعث افزایش هماهنگی و کارایی در تیم‌ها و واحدها شود و کارفرمایان معتقد اند

خلاقیت و نوآوری: توانایی خلاقیت و نوآوری برای رشد و توسعه سازمان اهمیت زیادی دارد. این نشان می‌دهد که دیپارتمنت به دنبال افرادی است که بتوانند ایده‌های جدیدی را به سازمان ارائه دهند و در پیشرفت‌های آینده نقش داشته باشند.

مهارت‌های کامپیوتری و فنی: اکثر پاسخ‌دهندگان بر اهمیت توانایی کارکنان در استفاده از نرم‌افزارهای مرتبط با شغل تاکید کرده‌اند. این نشان می‌دهد که دیپارتمنت به آموزش و ارتقاء مهارت‌های فنی و دیجیتال کارکنان توجه دارد که در دنیای امروز از ارکان موفقیت سازمان‌ها است.

توانایی ارتباط مؤثر: توانایی برقراری ارتباط مؤثر با دیگران، اعم از همکاران یا مشتریان، در دیپارتمنت اهمیت زیادی دارد. این ویژگی می‌تواند به بهبود تعاملات درون سازمانی و برقراری روابط مثبت با مشتریان و ذینفعان کمک کند.

نقاط ضعف دیپارتمنت:

نیاز به تقویت مهارت‌های مدیریتی: با توجه به اینکه تعدادی از پاسخ‌دهندگان معتقد به اهمیت توانایی مدیریت زمان، اولویت‌بندی مؤثر وظایف و مدیریت استرس بوده‌اند، به نظر می‌رسد که نیاز به تقویت این مهارت‌ها در کارکنان دیپارتمنت وجود دارد. این توانایی‌ها برای بهبود کارآیی فردی و تیمی و مدیریت بهتر فشارهای کاری ضروری هستند.

آموزش و به‌روز رسانی مهارت‌ها: پاسخ‌های دریافتی نشان می‌دهد که برخی از پاسخ‌دهندگان نسبت به اهمیت آموزش و به‌روز رسانی مهارت‌های کارکنان به شک و تردید دارند. این می‌تواند نشان‌دهنده نیاز به برنامه‌های آموزشی منظم و توسعه مهارت‌های جدید برای کارکنان باشد.

مدیریت بحران و تصمیم‌گیری در شرایط بحرانی: برخی از پاسخ‌دهندگان به اهمیت توانایی ارائه مشاوره‌های مفید در شرایط بحرانی تأکید کرده‌اند، ولی به نظر می‌رسد که دیپارتمنت ممکن است در این زمینه ضعف داشته باشد یا نیاز به تقویت توانایی‌های کارکنان در مدیریت بحران و تصمیم‌گیری در شرایط بحرانی باشد. **آشنایی با زبان انگلیسی و اصطلاحات بین‌المللی:** اگرچه در اکثر موارد آشنایی با زبان انگلیسی و اصطلاحات بین‌المللی مهم تلقی شده است، اما برخی از پاسخ‌دهندگان بر این نکته تأکید دارند که این مهارت برای موفقیت سازمان ضروری است. بنابراین، دیپارتمنت باید به توسعه این مهارت‌ها در کارکنان خود توجه بیشتری داشته باشد تا در تعاملات بین‌المللی موفق‌تر عمل کند.

نگرش اخلاقی و مسئولیت‌پذیری: در بخش‌هایی از پاسخ‌ها، نگرش اخلاقی و مسئولیت‌پذیری کارکنان مورد تأکید قرار گرفته است. این نشان می‌دهد که ممکن است نیاز به تقویت و پرورش فرهنگ اخلاقی و مسئولیت‌پذیری در دیپارتمنت وجود داشته باشد تا استانداردها و ارزش‌های سازمان به طور مؤثرتری رعایت شوند

نظریات و پیش‌نهادهای:

با توجه به پاسخ‌های دریافتی، نیاز به تقویت مهارت‌های مدیریتی در دیپارتمنت احساس می‌شود. مهارت‌هایی مانند مدیریت زمان، اولویت‌بندی وظایف و مدیریت استرس، به عنوان ابزارهای کلیدی برای افزایش کارآیی فردی و تیمی، باید در فارغ التحصیلان تقویت شود. علاوه بر این، نیاز به برنامه‌های آموزشی مستمر و به‌روز رسانی مهارت‌ها نیز به وضوح مشخص است همچنین تقویت توانایی مدیریت بحران و تصمیم‌گیری در شرایط بحرانی نیز ضروری به نظر می‌رسد به همین ترتیب به دلیل اهمیت تعاملات بین‌المللی، توجه بیشتر به آشنایی با زبان انگلیسی و اصطلاحات بین‌المللی برای موفقیت در این زمینه حیاتی است. در نهایت، تقویت نگرش اخلاقی و

مسئولیت‌پذیری در فارغ التحصیلان می‌تواند به بهبود فرهنگ سازمانی کمک کرده و رعایت استانداردها و ارزش‌های اخلاقی را تسهیل کند.

۱۲. منابع آموزشی فیزیکی و مجازی

جدول منابع فیزیکی آموزشی دیپارتمنت قضاء و حارنوالی سال ۱۴۰۲

شماره	دفتر اداری	صف درسی	چوکی	پروجکتور	ال سی دی	میز حطابه	کولر	ایر کاندیشن	پنکه	بخاری	لپ‌تاپ	کامپیوتر لب	تبلت	کمیپوتر	کتابخانه	کتاب حقوقی
۱	۲	۵	۱۸۰	۲	۳	۵	۷	۰	۷	۷	۲	۱	۱	۲۰	۱	۴۱۳۱

با توجه به جدول موجود از منابع آموزشی و کمک‌آموزشی دیپارتمنت قضاء و حارنوالی، می‌توان گفت که امکانات فیزیکی و دیجیتال موجود در این دیپارتمنت به‌طور کلی نیازمندی‌های آموزشی را تا حد زیادی برآورده می‌سازد.

اتاق‌های درسی و دفاتر اداری موجود ظرفیت مناسب برای انجام فعالیت‌های آموزشی و اداری را فراهم کرده‌اند. با داشتن چندین اتاق درسی مجهز، دیپارتمنت قادر است تا برنامه‌های درسی را به‌طور مؤثر و بدون مشکل در فضاهای مناسب برگزار کند. این اتاق‌ها دارای تجهیزات استاندارد، همچون چوکی‌های راحت و میز حطابه هستند که فرصت‌های مناسب تدریس و یادگیری فراهم می‌کنند. همچنین، وجود پروجکتورها و LCDها در هر صنف به‌طور قابل توجهی به کیفیت تدریس کمک کرده و امکان ارائه مطالب به‌صورت بصری و تعاملی را فراهم می‌آورد.

از طرف دیگر، وجود سیستم‌های تهویه مطبوع مانند کولرها، پنکه‌ها و بخاری‌ها باعث می‌شود که محیط‌های آموزشی در تمام فصول سال برای محصلان و اساتید مناسب و راحت باقی بماند. این تجهیزات به‌ویژه در صنف‌های پرجمعیت و در شرایط اقلیمی متفاوت از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است.

در زمینه منابع دیجیتال، دیپارتمنت قضاء و حارنوالی از تعداد قابل قبولی کامپیوترهای اداری، لپ‌تاپ برای اساتید، کامپیوتر لب برای استفاده محصلان و تبلت برای اخذ حاضری الکترونیک برخوردار است. این امکانات سرعت و کارایی بیشتری به منابع آموزشی می‌دهند.

در نهایت، کتابخانه دیپارتمنت با مجموعه‌ای از کتاب‌های تخصصی در زمینه‌های حقوقی، محیطی مناسب برای مطالعه و تحقیق فراهم کرده است. این منابع می‌توانند به‌ویژه برای تحقیقات علمی و پژوهش‌های محصلان و اساتید بسیار مفید واقع شوند و نیاز به مواد آموزشی مرجع را برطرف کنند.

نظریات و پیش‌نهادهای هیأت:

باید اذعان داشت که اتاق‌های درسی دیپارتمنت قضاء و حارنوالی با وجود اینکه به طور کلی از تجهیزات مناسب و مورد نیاز برخوردار هستند، اما در اثر رخدادهای طبیعی از جمله زلزله، بناها و ساختارهای فیزیکی آنها تحت تأثیر قرار گرفته و دچار سستی شده‌اند. این مسأله می‌تواند بر امنیت و سلامت محصلان و اساتید تأثیر منفی بگذارد و نیاز به مرمت و بازسازی دارد.

در بخش امکانات تکنولوژی نیز، با توجه به پیشرفت‌های سریع در عرصه تکنالوژی، دیپارتمنت قضاء و حارنوالی نیازمند دسترسی به تجهیزات تکنولوژیک به‌روز است. به‌ویژه لپ‌تاپ‌های پرسرعت و کارآمد را دارند. این تجهیزات برای تسهیل فرآیندهای آموزشی آنلاین، پژوهش‌های علمی و برگزاری کارگاه‌ها و سمینارهای تخصصی ضروری هستند.

۱۳. منابع بشری

در دیپارتمنت قضاء و حارنوالی، کادر علمی و اداری با دانش و تجربه گسترده‌ای که در اختیار دارند، به طور مؤثر در فرآیندهای تدریس، تحقیق و مدیریت اداری فعالیت می‌کنند. این تیم متخصص با توانمندی‌های خود نقش حیاتی در ارتقاء کیفیت آموزش و پژوهش ایفا کرده و در پیشبرد اهداف علمی و آموزشی دیپارتمنت و پوهنچی نقشی بی‌بدیل دارند.

رئیس پوهنچی:

آمر دیپارتمنت: استاد خالد فقیری، با سال‌ها تجربه و تخصص در حوزه حقوق خصوصی، مسئولیت هدایت و مدیریت کلیه فعالیت‌های دیپارتمنت را بر عهده دارند. ایشان با دقت و استراتژی خاص خود، فرآیندهای برنامه‌ریزی و پیشبرد فعالیت‌های علمی را رهبری می‌کنند.

مدیر تدریسی: محمد طارق احمدی، که مسئولیت برنامه‌ریزی درسی و نظارت بر کیفیت تدریس را بر عهده دارند، همواره تلاش می‌کنند تا آموزش‌ها با بالاترین استانداردها و متناسب با نیازهای علمی روز تطبیق یابد و برنامه‌های درسی به شکلی منظم و هدفمند پیش روند.

کارمندان خدماتی: این گروه از افراد با ارائه خدمات اداری و پشتیبانی به فعالیت‌های روزمره دیپارتمنت، نقش مهمی در تسهیل امور محصلین و اساتید ایفا می‌کنند و به ایجاد فضایی آرام و کارآمد برای انجام امور کمک می‌کنند.

اعضای شورای استادان دیپارتمنت:

- استاد خالد فقیری، آمر دیپارتمنت قضایی-حارنوالی
- استاد سید عارف رسولی
- پوهنمل دکتور محمد ابراهیم مصون
- استاد بصیر احمد فقیری، منشی
- استاد محمد طارق وامق
- پوهنیار حمید الله تیموری

این افراد با تخصص‌های متنوع و تجربه‌های غنی، به طراحی و بهبود برنامه‌های درسی، ارتقاء کیفیت آموزش و پژوهش، و ارزیابی فعالیت‌های آموزشی کمک می‌کنند. آنها در تصمیم‌گیری‌های کلیدی و استراتژیک نقش بسزایی دارند و با ایجاد فضایی برای همکاری و تبادل نظر، به تقویت روحیه علمی و تحقیقاتی در دیپارتمنت می‌پردازند. این شورا با نظارت مستمر بر کیفیت تدریس و پژوهش، به ارتقاء استانداردهای آموزشی و پاسخگویی به نیازهای روزافزون بازار کار و جامعه پرداخته و در جهت شکل‌دهی به آینده‌ای روشن برای محصلین، گام‌های مؤثری برمی‌دارد.

[illegible]

علی اصغر	مدبر	دکتر	۱۲ سال
گلاب الدین	عظیمی	ماستر	۶ سال
فرید احمد	فایق	ماستر	۴ سال

با توجه به لیست فوق دیپارتمنت قضاء و حارنوالی دارای ۱۷ تن از اساتید دایم و قراردادی است در ذیل نقش اساتید این دیپارتمنت را با توجه به تجربه کاری و تحصیلات عالی شان در رشد و انکشاف این دیپارتمنت بررسی خواهیم کرد.

تحصیلات عالی و تخصص: تعداد زیادی از اساتید این دیپارتمنت دارای تحصیلات عالی (ماستری و دکتورا) هستند. این تحصیلات نشان‌دهنده‌ی آگاهی عمیق و تخصصی در حوزه‌های حقوقی و قضائی است. بناءً اساتید با تحصیلات عالی و توانایی ارائه دانش تخصصی قادرند مفاهیم پیچیده و نظریه‌های جدید حقوقی را به محصلان انتقال دهند. این امر به روز بودن و تخصصی شدن محتوا و برنامه‌های آموزشی را تقویت می‌کند. همچنین اساتید با سطح تحصیلات بالا می‌توانند در توسعه و بازنگری کاریکولم‌ها (نصاب) کمک کنند، استانداردهای علمی را ارتقاء دهند و دیپارتمنت را به سمت رویکردهای جدید آموزشی و پژوهشی هدایت کنند.

تجربه کاری: بسیاری از اساتید این دیپارتمنت تجربه کاری بالای ۴ سال دارند که برخی از آن‌ها به ۱۲ سال نیز می‌رسد. این تجربه نشان‌دهنده‌ی آشنایی آن‌ها با چالش‌ها و مسائل عملی در زمینه‌های مختلف قضائی است. اساتید با تجربه کاری زیاد می‌توانند تجربه‌های عملی خود را در تدریس و مشاوره به محصلان به کار گیرند. این تجربه‌ها به محصلان کمک می‌کند تا درک بهتری از چالش‌های عملی در حرفه قضاوت و حقوق داشته باشند و خود را برای مواجهه با مشکلات واقعی آماده کنند. به همین ترتیب اساتید با تجربه می‌توانند در برگزاری کارگاه‌ها و دوره‌های آموزشی کاربردی مشارکت کنند و به تقویت مهارت‌های عملی محصلان بپردازند. این اساتید می‌توانند به عنوان مشاوران عملی در پروژه‌های تحقیقاتی و همکاری‌های خارجی نیز نقش داشته باشند و تجربیات خود را به سطح دیپارتمنت و حتی در سطح پوهنتون جامی ارتقاء دهند.

ترکیب تجربه و تحصیلات: ترکیب تحصیلات عالی و تجربه کاری باعث می‌شود که اساتید نه تنها آگاهی نظری از مسائل حقوقی داشته باشند بلکه توانایی پیاده‌سازی این نظریات در دنیای واقعی را نیز داشته باشند. این ترکیب به محصلان این امکان را می‌دهد که هم به درک عمیق از مباحث نظری و هم به مهارت‌های عملی و کاربردی دست یابند. همچنین این اساتید می‌توانند به ایجاد برنامه‌های آموزشی جامع‌تر و متوازن‌تر کمک کنند که هم به مباحث نظری و هم به کاربرد عملی حقوق توجه داشته باشند. از سوی دیگر، این ترکیب باعث می‌شود که دیپارتمنت بتواند به توسعه روش‌های نوین تدریس و تحقیق و ارتقای کیفیت آموزشی و پژوهشی خود بپردازد.

انگیزه و رهبری علمی: بسیاری از اساتید با تجربه کاری زیاد، احتمالاً در مقایسه با دیگران نقش‌های رهبری علمی و اجرایی در دیپارتمنت ایفا می‌کنند. آن‌ها می‌توانند مسئولیت‌های مختلفی مانند مشاوره پایان‌نامه‌ها، مدیریت پروژه‌های تحقیقاتی، یا هدایت تیم‌های علمی را بر عهده بگیرند. طوریکه اساتید با تجربه و تحصیلات بالا می‌توانند به عنوان الگوهای حرفه‌ای برای محصلان عمل کنند و از طریق رهبری علمی، انگیزه و انگیزش را در بین محصلان

و سایر اعضای دیپارتمنت تقویت کنند. این امر می‌تواند منجر به ایجاد محیط علمی پویا و رقابتی گردد که در نهایت منجر به رشد و توسعه دیپارتمنت می‌شود و از آنجایی که این اساتید در زمینه‌های مختلف قضائی و حقوقی تجربه دارند، می‌توانند به نوآوری در روش‌های تدریس و تحقیق کمک کنند، به بهبود کیفیت پروژه‌های تحقیقی و همکاری‌های بین‌المللی دیپارتمنت را کمک کنند.

نوآوری و پذیرش چالش‌های جدید: اساتید با تجربه و تحصیلات عالی قادر به شناسایی و پذیرش چالش‌ها و تحولات جدید در نظام حقوقی هستند. آن‌ها می‌توانند به محصلان این مهارت را آموزش دهند که چگونه خود را با تغییرات سریع در دنیای حقوق تطابق دهند این اساتید با تحلیل تحولات حقوقی، مسائل جدید را وارد برنامه‌های آموزشی می‌کنند و به این ترتیب محصلان را برای مواجهه با شرایط جدید آماده می‌کنند. طوریکه این اساتید می‌توانند با ایجاد پروژه‌های نوآورانه و انجام پژوهش‌های کاربردی در زمینه‌های نوظهور حقوقی به انکشاف دیپارتمنت کمک کنند.

نظریات و پیش‌نهادهای هیأت:

با توجه به اینکه دیپارتمنت قضاء و حارنالی دارای کادر علمی با تحصیلات عالی و تجربه کافی است، باز هم هیأت ارزیابی کننده نظر دارد ارتقای مهارت‌های اساتید در دیپارتمنت قضاء و حارنالی می‌تواند به رشد علمی و عملی محصلان و بهبود کیفیت تدریس در این دیپارتمنت کمک شایانی کند. لذا هیأت ارزیابی کننده پیشنهادات ذیل را برای ارتقای مهارت‌های اساتید ارایه نموده است:

برگزاری دوره‌های آموزش حرفه‌ای و تخصصی برای اساتید: برگزاری دوره‌هایی که بر مهارت‌های نوین تدریس، مدیریت صنف، و تکنیک‌های ارتباطی متمرکز باشد تا اساتید توانایی بهتری در انتقال مفاهیم پیچیده حقوقی به محصلان داشته باشند.

پشتیبانی از پژوهش و فعالیت‌های علمی از طریق تشویق به انجام پژوهش‌های مشترک، ایجاد فضاهای برای فعالیت‌های پژوهشی و فراهم کردن فرصت‌ها و منابع لازم برای انجام پروژه‌های تحقیقاتی اساتید و محصلان.

فراهم کردن فرصت‌های تبادل تجربیات و همکاری‌های علمی: با برگزاری کارگاه‌های تبادل تجربیات: این کارگاه‌ها می‌توانند فضایی برای تبادل دانش و تجربیات اساتید با یکدیگر فراهم کنند. اساتید می‌توانند از تجارب همکاران خود استفاده کنند و در مورد چالش‌ها و موفقیت‌های مختلف در تدریس و پژوهش به بحث و گفتگو بپردازند و تشویق به حضور در همایش‌ها و کنفرانس‌ها: حضور اساتید در همایش‌ها و کنفرانس‌های ملی و بین‌المللی نه تنها به‌روز رسانی اطلاعات آنان کمک می‌کند، بلکه آن‌ها می‌توانند شبکه‌های حرفه‌ای جدیدی ایجاد کنند و از تجربیات سایر اساتید و محققان در سطح جهانی بهره‌مند شوند.

تقویت استفاده از تکنالوژی نوین در آموزش و تدریس: از طریق آموزش به اساتید در استفاده از تکنالوژی معلوماتی: اساتید باید مهارت‌های لازم برای استفاده از نرم‌افزارها و ابزارهای آنلاین آموزشی (مثل سیستم‌های مدیریت یادگیری، ویدئو کنفرانس‌ها، و آزمون‌های آنلاین) را داشته باشند تا بتوانند در تدریس و برگزاری صنف‌های آنلاین یا ترکیبی به خوبی عمل کنند.

با فراهم کردن شرایط آموزشی و پژوهشی مناسب، پشتیبانی از اساتید در راستای ارتقای مهارت‌های تدریس، پژوهش و عملی، و تشویق آن‌ها به مشارکت در دوره‌های آموزشی و پژوهشی پیشرفته، می‌توان موجب رشد و انکشاف دیپارتمنت قضاء و حارنوالی شد. این اقدامات می‌توانند نقش اساتید را در ارتقای کیفیت آموزش و پژوهش و همچنین افزایش تاثیر دیپارتمنت در جامعه حقوقی و قضائی تقویت کنند

۱۴. نتیجه‌گیری هیأت و خلاصه‌ی از اقدامات برای دیپارتمنت بر اساس جدول زمانی

خلاصه ای از پیشنهادات هیات ارزیابی کننده به دیپارتمنت قضاء و حارنوالی ۱۴۰۳

شماره	اولویت ها	فعالیت ها	مسئول اجرا	زمان اجرا	ملاحظات
۱	تقویت و گسترش ظرفیت‌های آموزشی و پژوهشی	برگزاری برنامه‌های ارتقای ظرفیت	دیپارتمنت قضاء و حارنوالی	دوام‌دار	
		تقویت و گسترش برنامه‌های آموزشی	دیپارتمنت قضاء و حارنوالی	دوام‌دار	
		ارتقای مهارت‌های پژوهشی و آموزشی محصلان	دیپارتمنت قضاء و حارنوالی	دوام‌دار	
		افزایش کیفیت آموزش و حمایت از فارغ‌التحصیلان	دیپارتمنت قضاء و حارنوالی	دوام‌دار	
		ارتقای سطح علمی محصلان	دیپارتمنت قضاء و حارنوالی	دوام‌دار	
		تقویت دروس عملی و تجربی	دیپارتمنت قضاء و حارنوالی	دوام‌دار	
		استفاده بیشتر از تکنالوژی در تدریس	دیپارتمنت قضاء و حارنوالی	دوام‌دار	
		تقویت ارتباط استاد و محصل	دیپارتمنت قضاء و حارنوالی	دوام‌دار	
		بازنگری نصاب تحصیلی	دیپارتمنت قضاء و حارنوالی	دوام‌دار	
۲	پشتیبانی از محصلان و فارغ‌التحصیلان	حمایت مالی از محصلان	دیپارتمنت قضاء و حارنوالی	دوام‌دار	
		تشویق و پاداش دهی به محصلان فعال	دیپارتمنت قضاء و حارنوالی	دوام‌دار	

	دوام دار	دیپارتمنت قضاء و حارنوالی	حمایت شغلی و فعالیت های دانشجویی		
	دوام دار	دیپارتمنت قضاء و حارنوالی	ارتقای مهارت های حرفه ای فارغ التحصیلان		
	دوام دار	دیپارتمنت قضاء و حارنوالی	تحلیل نیاز بازار کار و انطباق برنامه های آموزشی		
	دوام دار	دیپارتمنت قضاء و حارنوالی	تقویت شبکه های همکاری بین المللی و فراهم آوری فرصت های بیشتر برای پژوهش و گفتمان علمی	پژوهش و همکاری های علمی	۳
	دوام دار	دیپارتمنت قضاء و حارنوالی	ایجاد پروژه های تحقیقاتی عملیاتی و مشترک با نهادهای بیرونی		
	دوام دار	دیپارتمنت قضاء و حارنوالی	پشتیبانی از پژوهش های علمی		
	دوام دار	دیپارتمنت قضاء و حارنوالی	تقویت استفاده از تکنولوژی نوین در آموزش و تدریس		
	دوام دار	دیپارتمنت قضاء و حارنوالی	فراهم کردن فرصت های تبادل تجربیات و همکاری های علمی		
	دوام دار	دیپارتمنت قضاء و حارنوالی	همکاری با نهادهای دولتی و بخش خصوصی برای ایجاد فرصت های کارآموزی	فرصت های شغلی و بازار کار	۴
	دوام دار	دیپارتمنت قضاء و حارنوالی	برگزاری کارگاه ها و سمینارهای اشتغال زایی برای آشنایی محصلان با بازار کار		
	دوام دار	دیپارتمنت قضاء و حارنوالی	تحلیل دلایل کاهش اشتغال و افزایش فرصت های شغلی		
	دوام دار	دیپارتمنت قضاء و حارنوالی	بهبود روش های تدریس	نوسازی و بهبود آموزش و تدریس	۵
	دوام دار	دیپارتمنت قضاء و حارنوالی	ارتقای مواد درسی و منابع آموزشی		
	دوام دار	دیپارتمنت قضاء و حارنوالی	جذب و نگهداری کادر علمی برجسته		
	دوام دار	دیپارتمنت قضاء و حارنوالی	برگزاری دوره های آموزش حرفه ای و تخصصی برای اساتید		
	دوام دار	دیپارتمنت قضاء و حارنوالی	توسعه پلتفرم های دیجیتال برای مشارکت بیشتر محصلان در تحقیقات	فناوری و دیجیتال سازی در آموزش	۶
	دوام دار	دیپارتمنت قضاء و حارنوالی	استفاده از تکنولوژی در تدریس		

با توجه به دستاوردهای چشمگیر دیپارتمنت قضاء و حارنوالی پوهنهی حقوق و علوم سیاسی، این دیپارتمنت باید به تلاش های خود برای بهبود کیفیت برنامه های آموزشی و علمی ادامه دهد. در این راستا، ارتقاء مستمر محتوای

درسی، به روز رسانی دوره‌های آموزشی، و تقویت همکاری‌های بین‌المللی به‌ویژه در عرصه‌های تحقیقاتی و مسابقات حقوقی می‌تواند به بهبود کیفیت تدریس و افزایش اعتبار علمی دیپارتمنت کمک کند. همچنین، استفاده بیشتر از تکنالوژی نوین در فرآیند آموزش و توسعه کلینیک‌های حقوقی به‌عنوان یک پلتفرم عملی برای آموزش محصلان و تقویت روابط صنعتی و شغلی، همچنین افزایش حمایت از تحقیقات علمی، تقویت دسترسی به ژورنال‌های بین‌المللی، و برگزاری سمینارهای علمی می‌تواند سطح علمی دیپارتمنت را ارتقا دهد. علاوه بر این، نظارت و ارزیابی مستمر بر کیفیت برنامه‌ها و اعمال سیستم‌های ارزیابی کارآمد، به‌ویژه در جهت تطبیق با معیارهای بین‌المللی، برای اطمینان از استمرار کیفیت و پیشرفت برنامه‌های آموزشی ضروری است. بنابراین، دیپارتمنت قضاء و حارنوالی باید به روند ارتقاء کیفیت و بهبود مستمر برنامه‌ها ادامه دهد.

۱۵. پیشنهادات برای دیپارتمنت قضاء و حارنوالی و پوهنهی حقوق و علوم سیاسی

هیأت بعد از بررسی کامل برنامه علمی و برگزاری جلسات متعدد به این نتیجه رسید که برنامه علمی (دیپارتمنت قضاء و حارنوالی پوهنهی حقوق و علوم سیاسی) کاملاً مفید بوده و در ارزیابی حفظ اعتبار سال ۱۴۰۲ با اخذ نمره قناعت بخش توانسته است کیفیت محوری را در عملکرد خود به نمایش بگذارد. با توجه به مأموریت برنامه همچنین با در نظر گرفتن پیشنهادات استادان و کارفرمایان، تغییر نام برنامه از "قضاء و حارنوالی" به "حقوق" می‌تواند به طی مراحل اسناد در وزارت تحصیلات عالی کمک نماید زیرا نصاب درسی مطابق با دیپارتمنت حقوق به‌روزرسانی و کلستر شده وزارت تحصیلات عالی تنظیم گردیده است، و عملاً نصاب جدید تطبیق می‌شود ولی با توجه به اینکه در جواز فعالیت پوهنهی از وزارت محترم تحصیلات عالی این برنامه بنام قضاء و حارنوالی است بعضاً در وزارت به مشکل مواجه می‌شود.

همچنین از ریاست پوهنتون درخواست می‌شود تا در زمینه امضای تفاهم‌نامه‌ها و گسترش روابط با نهادهای مرتبط، فراهم آوردن زمینه ارتقای سطح تحصیلی کارمندان اداری و علمی، و تخصصی‌سازی رشته قضاء و حارنوالی به "حقوق" با دیپارتمنت همکاری نماید، تا در آینده نزدیک شاهد رشد و انکشاف بیشتری در این دیپارتمنت باشیم.

۱۶. پاسخ دیپارتمنت به پیش‌نهادها

دیپارتمنت قضاء و حارنوالی پوهنهی حقوق و علوم سیاسی، در پاسخ به توصیه‌ها و پیشنهادات سازنده هیأت محترم، ضمن قدردانی از تلاش‌ها و دقت نظر ایشان، خود را متعهد به رفع مشکلات و چالش‌های مطرح‌شده می‌داند و اعلام می‌دارد که با لحاظ کردن مسائل ذکر شده در برنامه عملیاتی سال آینده، تا حد امکان این معضلات را حل و فصل خواهد کرد. همچنین در مواردی که نیاز به همکاری و مساعدت هیأت رهبری پوهنتون جامی باشد، مکاتبات و پیگیری‌های لازم انجام خواهد شد تا با همکاری آن‌ها بتوانیم کیفیت این برنامه علمی را ارتقا داده و در پاسخگویی به نیازهای گسترده‌تر ذی‌نفعان، نقش مؤثری ایفا کنیم.

تاریخ تهیه گزارش: ۱۴۰۳/۸/۱۲

تأیید کمیته فرعی ارتقاء کیفیت پوهنهی

گزارش مرور دوره ای دیپارتمنت قضاء و حارنوالی پوهنهی حقوق و علوم سیاسی در جلسه مورخ ۱۴۰۳/۰۸/۱۲ مطابق شماره پروتوکول (۰۸) کمیته ارتقاء پوهنهی توسط اعضاء حاضر در جلسه بررسی و تأیید گردید.

مسول تضمین کیفیت پوهنهی حقوق و علوم سیاسی

تأیید رییس پوهنهی

گزارش مرور دوره ای دیپارتمنت قضاء و حارنوالی را در جلسه شورای علمی پوهنهی مورخ ۱۴۰۳/۰۸/۲۹ درج شده و در پروتوکول شماره (۰۸) با اکثریت آراء تأیید گردید.

رئیس شورای علمی پوهنهی حقوق و علوم سیاسی

تأیید کمیته تضمین کیفیت پوهنتون

گزارش مرور دوره ای دیپارتمنت قضاء و حارنوالی پوهنهی حقوق و علوم سیاسی را در جلسه کمیته ارتقاء کیفیت مورخ: ۱۴۰۳/۰۸/۲۹ درج شده و در پروتوکول شماره (۰۹) با اکثریت آراء تأیید قرار گرفت.

دکتر سید بصیر احمد ایوب
آمر تضمین کیفیت پوهنتون جامی

تأیید شورای علمی پوهنتون

گزارش مرور دوره ای دیپارتمنت قضاء و حارنوالی پوهنهی حقوق و علوم سیاسی در جلسه شورای علمی پوهنتون مورخ: ۱۴۰۳/۰۸/۳۰ درج شده و در پروتوکول شماره (۱۰) با اکثریت آراء تأیید قرار گرفت.

رئیس شورای علمی پوهنتون جامی